

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

18^e JAARGANG

WOENSDAG 21 JUNI 1933

No. 912

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: *Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-
Voorzitter; C. H. van der Leeuw, Penningmeester; Mr. W.
M. van Lanschot; Mr. L. J. A. Trip; E. D. van Walree.*
Directeuren: *Prof. Mr. F. de Vries; Prof. Dr. N. J. Polak;
Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart, Directeur-Secretaris*

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

*Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.*

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

21 JUNI 1933.

De hoge stand van de wisselkoersen op Parijs en Brussel en de verder gaande inflatieplannen in de Vereenigde Staten waren oorzaak, dat geldgevers deze week weder meer terughoudend werden. Ook de aankondiging van een inschrijving van f 65 miljoen schatkistpapier, waarvan slechts een gedeelte moet dienen tot aflossing van loopend papier, had een verstijvend invloed op de geldmarkt. Particulier disconto liep dan ook op van 1½, tot 2 à 2½ pCt. Callgeld bleef aanvankelijk voor 1 pCt. verkrijgbaar. Het aanbod was echter niet groot en gisteren werd ook 1½ pCt. betaald. De prolongatierente bleef onveranderd 1½ pCt. noteeren.

* *

De Minister van Financiën stelt een inschrijving open op schatkistpapier op 22 Juni a.s. Aangeboden worden weder 3- en 6-maands promessen en 4 procenten jaarbiljetten tot een bedrag van f 65 miljoen.

* *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank blijkt de post binnenlandsche wissels te zijn verminderd met f 356.000. De beleeningen zijn met f 1,9 miljoen toegenomen. De posten papier op het buitenland en diverse rekeningen (onder de activa der Bank) vertoonen geen noemenswaardige verschillen met de vorige week. De goudvoorraad geeft een daling te zien van f 20,7 miljoen; de voorraad zilver steeg daarentegen met f 701.000.

Onder de passiva der Bank verminderde de biljetten-circulatie met f 15,6 miljoen. Het tegoed van het Rijk nam met f 5,8 miljoen toe tot f 12,2 miljoen; de saldi van anderen daalden echter met f 8,6 miljoen tot f 109,4 miljoen. Tengevolge van deze mutaties is het beschikbaar metaalsaldo met f 12,5 miljoen teruggelopen; het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 80 pCt. evenals de vorige week.

* *

Op de wisselmarkt was deze week alle belangstelling op den Dollar geconcentreerd. Geruchten over een tijdelijke stabilisatie deden eenige malen de ronde, doch steeds bleef een nadere bevestiging uit. Dat

zulks niet bevorderlijk was voor een rustige stemming, spreekt vanzelf. Er heerschte dan ook een nerveuze onrust; nu eens was men over de geheele linie koper, dan weder verkoper. Geopend op 2.01, liep de koers op tot 2.09, om tenslotte op 2.03½ te belanden. Het koersverloop der Ponden was in groote lijnen 8.41—8.45—8.41—8.43½. De Dollarnoteering tegen Ponden was ook aan tamelijke schommelingen onderhevig: 4.15—4.05—4.14. Fransche Francs bleven hoog: 9.78½—9.79½—9.79¼. De Ponden-noteering tegen Fransche Francs wordt op ca. 86.10 gehouden. Er is deze week wederom goud naar Parijs gezonden. De Nederlandsche Bank heeft bij de laatste goudaanvragen in plaats van baren, munten gegeven; zij heeft nl. het recht zelf te bepalen, wat voor goud zij bij event. aanvragen ter dispositie zal stellen. Het goudpunt van uitvoer komt bij export van munten iets hooger te liggen, ca. 9.79. De Belga bleef ook hoog: 34.72—34.80—34.74. Zwitsersche Francs schommelden rond de 48.03. Lires vaster 12.95—13.01. Peseta's onveranderd ca. 21.25. Marken waren heel gezocht; van 58.20 steeg de koers tot 59.10, slot iets flauwer, rond de 59.—. Register-Marken zijn weder wat meer aangeboden. Het laatst deden zij ongeveer 21 pCt. disagio. Canad. Dollars lager: 1.83.

Termijn-Ponden waren lager; voor 1 en 3 maanden resp. 1¼ c. en 5¼ c. agio. Dollars op termijn noteerden ongeveer pari. Fr. franken deden 2 en 6 c. report.

In goud ging niet veel om; baren werden tenslotte op f 1655 gedaan. Eagles noteerden 2.54 en sovereigns 12.35. Marken-bankpapier was onzeker; nu eens veel aanbod, dan weder alleen vraag. De slotprijzen was ca. 57.75.

LONDEN, 19 JUNI 1933.

Er was verleden week geen verandering te constateren op de geldmarkt. De overvloed houdt aan en het ziet er niet naar uit, alsof het einde van het halve jaar daarin een aanmerkelijke verandering zal brengen, behalve dat de discontomarkt voor een korte periode misschien meer van de Clearing Banks dan van de andere banken zal moeten leenen.

Op de discontomarkt was de toon wederom vaster, daar de Clearing Banks met het oog op het einde van het halve jaar practisch geen koopers waren van wissels. Dientengevolge trok de koers iets aan en werd op de schatkistpromessen Vrijdag tegen pl.m. 9/16 pCt. ingeschreven. De toewijzing had plaats tegen een fractie onder dien koers. Het meerendeel der wissels is ditmaal door de markt genomen, zoodat er uit dien hoofde deze week wel grootere vraag zal zijn naar daggeld. De noteering voor 3-maands bankaccepten is 9/16—5/8 pCt.

De Dollarkoers was verleden week onderhevig aan groote schommelingen, die tegen het einde der week tot rust schenen te komen op pl.m. 4.05, welke genoemd werd als een tijdelijke stabilisatie-basis. De berichten, die hedenmorgen uit Washington werden gepubliceerd, brachten daarin echter natuurlijk weder een groote wijziging.

OVER DE TOEPASSING VAN DEN GOUDEN STANDAARD.

In de kolommen van dit weekblad hebben wij enkele maanden geleden bij herhaling gepleit voor een door ons land te voeren politiek van *reflatie met behoud van de huidige goudbasis van den gulden*, of, zooals de Engelschen het noemen, voor een „*reflation within gold*”¹⁾. De overwegingen, door welke wij ons destijds lieten leiden, waren de volgende.

Er heerscht thans een enorme deflatie van het ruilmiddel, welke in den huidigen omvang als uitermate ongewenscht moet worden beschouwd, daar zij groote en essentiële onderdeelen van het economisch leven ontwricht. Deze deflatie is een gevolg van het opspotten van groote bedragen van geld, dus van *afgenomen omloopssnelheid* van het geld, en van *verminderden omvang* van het op credietverleening gebaseerde *quantum* fiduciair geld. Dit deflatieproces voert het economisch leven in een vicieuzen cirkel; dalende prijzen van een groot aantal goederen, onvoldoende aanpassing van loonen, vaste lasten en Overheidsuitgaven, onrendabel worden van tal van ondernemingen, budgetaire deficitten, protectiemaatregelen en andere belemmeringen van het handelsverkeer, verscherping van internationale tegenstellingen, moeilijkheden van debiteurenlanden, wier schulden „bevoren” raken, daardoor steeds verder toenemend wantrouwen, verscherping van het proces van geldoppotting en credietvermindering, enz.

Vandaar de noodzakelijkheid om dezen vicieuzen cirkel te doorbreken. Afwachten, totdat het vertrouwen zich zal herstellen, en totdat het opgepotte geld in de circulatie zal terugvloeien en de afgenomen credietverleening zich zal herstellen, beteekent het passief ondergaan van een algemeenen ontwrichtingsproces, dat de grootste risico's met zich brengt. Daarom dient dit herstelproces te worden bespoedigd.

Van verschillende zijden moet het vraagstuk gelijktijdig worden aangepakt. Vooreerst moet de productie van goederen met zeer onelastische vraag worden beperkt. Verder moet het niveau der geldelijke kosten van het bedrijfsleven (geldloonen, ondragelijk geworden vaste schuldenlasten en de lasten, door de Overheid op het bedrijfsleven gelegd) worden omlaag gedrukt. En tenslotte moet door verruiming der credietverleening, zoowel ten behoeve van de Overheid (versnelde uitvoering van noodzakelijke Overheidswerken, overbrugging van een periode van tijdelijke, uit deflatie ontstane deficitten) als van het bedrijfsleven (steun aan door de deflatie in moeilijkheden geraakten, doch bij stabiele geldwaarde levensvatbare ondernemingen, „Erziehungskredite” ten behoeve van ondernemingen, die de productie in nieuwe wegen willen leiden²⁾) de geslonken geldcirculatie weder worden opgevoerd. Dit laatste beteekent het voeren van een wel bewuste *reflatiepolitiek*; het spreekt daarbij vanzelf, dat het reflicrediet, dat krachtens een dergelijke politiek verleend zou moeten worden, een tijdelijk karakter zou moeten dragen, dat de verleening van crediet afhankelijk moet worden gesteld van alle noodzakelijke reorganisatiemaatregelen in de huishouding van den credietnemer en dat de organen, welke het bij wijze van noodmaatregel zouden verleenen, zich zouden moeten terugtrekken, zoodra het opgepotte geld uit zijn schuilhoeken te voorschijn komt en de particuliere credietgeving zich weder herstelt. In dat geval, waarop de reflicpolitiek wil anticiperen, kan het, aanvankelijk bij wijze van noodmaatregel verleende

¹⁾ Vgl. bv. ons Naschrift bij een artikel van Dr. Lubbers in Econ.-Stat. Ber. van 8 Februari jl., onze bespreking van het rapport der Commissie-Trip in de Econ.-Stat. Ber. van 22 Februari jl. en ons Naschrift bij een artikel van Prof. Mr. A. M. de Jong in Econ.-Stat. Ber. van 15 Maart jl.

²⁾ Zie hierover ons artikel in het vorig nummer van dit weekblad.

INHOUD.

Blz.

OVER DE TOEPASSING VAN DEN GOUDEN STANDAARD door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart	488
Het VIIde Congres der Internationale Kamer van Koophandel I door Mr. J. G. Koopmans	491
Is Devaluatie van den Gulden gewenscht? door Dr. J. Oortwijn Botjes	492
Rapport der Commissie van advies inzake verstrekking van steun in natura door Dr. A. W. Schippers	496
De Rijksmiddelen over Mei 1933	498
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De eerste week van de Economische en Monetaire Wereldconferentie	499
Statistieken betreffende de productie, het verbruik en den in- en uitvoer van suiker door Dr. Gustav Mikusch	501
AANTEEKENINGEN:	
De „veertien punten” van de Internationale Kamer van Koophandel	502
Rotterdam in het eerste kwartaal van 1933	503
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der opbrengsten van het Staatsbedrijf der P.T.T.	504
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	504
Overzicht der Rijksmiddelen	504
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	505—510
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

reflicrediet, door een meer normale credietgever worden overgenomen. Na volvoerde reflic zou tenslotte de geldwaarde op het alsdan bereikte niveau gestabiliseerd moeten worden.

(Ondanks de bezwaren, door den President van De Nederlandsche Bank in zijn laatste jaarverslag tegen reflic aangevoerd³⁾, meenen wij nog steeds, dat deze, mits op bekwame wijze en met oordeel des onderscheids toegepast met inachtneming der door ons genoemde voorwaarden, gezond en rationeel mag worden geacht. Zij heeft ten doel de bestrijding der deflatie, een geldbederf, dat zeker niet minder ernstig is dan haar tegendeel, de inflatie.

De vraag rijst nu echter, of een dergelijke reflicpolitiek mogelijk is onder handhaving van den gouden standaard. Zooals wij hierboven reeds opmerkten, hebben wij ons bij vroegere publicaties over dit vraagstuk steeds op het standpunt eener „*reflation within gold*” gesteld.

De gouden standaard is een internationale standaard, die binnen zekere grenzen een *internationale inflatie* toelaat en onder welks werking eveneens een zeer sterke *internationale deflatie* mogelijk is. Beide kunnen slechts worden voorkomen door een verstandig „management” van den gouden standaard; zulk een „management” beteekent credietbeperking in de landen met gouden standaard in tijden van hausse, en eene gemeenschappelijke credietexpansie in tijden van depressie. Aldus toegepast, zou de gouden standaard een voldoende mate van waardevastheid waarborgen in de landen, welke dezen standaard handhaven; via het goud zouden de geldeheden dezer landen onderling verband houden, welk verband zich zou uiten in stabiele wisselkoersen. Op deze wijze zou een bruikbaar geldstelsel verkregen kunnen worden, dat bovendien een voordeel van psychologischen aard zou bieden, omdat de band tusschen geld en goud een gevoel van gerustheid geeft aan hen, die zich bij hun oordeel over het geldwezen van een land gaarne door zekere atavistische gevoelens laten leiden.

Van een dergelijk „management” van den gouden standaard is helaas nimmer heel veel terecht gekomen. Vooral in de laatste jaren zag het er in dit opzicht droevig uit. Zoolang echter de voornaamste landen aan den gouden standaard vasthielden, bleef de mogelijkheid bestaan, dat zij, hetzij in onderling overleg, hetzij doordat een of meer dezer landen het

³⁾ Zie Econ.-Stat. Ber. van 31 Mei jl.

sein zouden geven, en de andere op den goeden weg zouden volgen, het „management” in praktijk zouden brengen, dat ter bestrijding van de huidige deflatie vereischt is, t.w. een internationale reflatiepolitiek volgens de vroeger aangegeven richtlijnen. In deze situatie was het bij voortdurende moeite waard om aan den gouden standaard te blijven vasthouden. Het verlaten daarvan zou nieuwe storingen verwekt hebben; de val van het pond, dat buiten Engeland de deflatie sterk deed toenemen, leverde daarvan het bewijs. Het vasthouden aan het goud liet, al bracht het voor het oogenblik aanzienlijke offers met zich, de mogelijkheid van een gunstige toekomstontwikkeling open.

In dezen toestand is door den val van den dollar grondige verandering gebracht. Amerika was het land bij uitnemendheid, dat tot een „reflation within gold” geëigend en bereid scheen en het beheerschte als machtigste grootheid in het economisch leven de wereldpositie. Het heeft echter de reflatie behouden, maar het goud voorloopig laten schieten, met de kenmerkende bedoeling om na zekere overgangperiode den dollar tot een geringer goudgewicht te devalueeren. Daarmede is thans de grondslag aan een internationale reflatiepolitiek ontvallen. Zij, die als schrijver dezes, voor deze politiek hebben geijverd, hebben de door hen verdedigde zaak door de houding van Amerika in een hopelooze positie zien geraken.

Wat nu den enkelen landen, die nog aan het goud hebben vastgehouden, in de toekomst te doen staat, zal in de eerste plaats afhangen van de vraag, tot welke resultaten de Wereldconferentie leidt. Mocht het blijken, dat niet zeer spoedig een de facto of wettelijke stabilisatie van de „papier-valuta's” ten opzichte van het goud wordt bereikt onder bereidverklaring van alle landen met gouden standaard tot het stellen van afdoende waarborgen voor een deugdelijk „management” in den hierboven aangeduiden geest, zoo heeft het vasthouden van dezen standaard niet den minsten zin meer. Het goud als zoodanig geeft voor de waardevastheid van het ruilmiddel geen waarborg; het laat integendeel zeer hevige waardeschommelingen van het geld toe. Wie aan het goud zonder „management” zou vasthouden in een maatschappij, waarin de voorwaarden voor zulk een „management” blijken geheel te ontbreken, zou een idool blijven vereeren, dat niet meer is van dezen tijd. De werkelijke belangen van een volk zijn meer gediend bij een na de noodige reflatie gestabiliseerde geldwaarde met loslating van den gouden standaard, dan met een vasthouden aan het goud zonder correctie van de huidige funeste deflatie-tendenzen.

Voor al voor een klein land als Nederland is in een wereld, waarin nog slechts Frankrijk als eenige groote steunpilaar van den gouden standaard is overgebleven, een „reflation within gold” een hopeloos beginnen. Daarom schijnt ons ingeval van mislukking der Wereldconferentie met betrekking tot de stabilisatie der wisselkoersen de loslating van den gouden standaard voor ons land aangewezen, indien wij prijs stellen op een waardevast geld, hetgeen het thans deflatorische goud zeker niet is.

Hoe echter, indien men te Londen mocht komen tot een overeenkomst tot stabilisatie der talrijke papier-valuta's op goudbasis? Het is, wat Amerika betreft, uiteraard niet wel denkbaar, dat dit zal geschieden op of nabij het vroegere goudgewicht van den dollar. Bij een stabilisatie op lager goudgewicht, welke uiteraard ook voor Engeland en de andere papierlanden de eenige mogelijkheid van terugkeer tot het goud vormt, die overvogen zal worden, zijn er verschillende gevallen denkbaar.

Een normaal herstel van den gouden standaard vindt plaats, wanneer de nieuwe pariteit gekozen wordt in overeenstemming met den stand van het prijsniveau op het oogenblik van stabilisatie. In dat geval zal er voor bijzondere goudverplaatsingen geen aanleiding bestaan. Wel zullen dan echter de landen,

die met een gedevalueerde valuta uit deze deflatieperiode te voorschijn komen, zowel binnen de grenzen van hun land (verhouding van loonen en vaste lasten tot het algemeene binnenlandsche prijsniveau) als ten opzichte van de concurrentieverhoudingen in den internationalen handel, een belangrijke aanpassing hebben verkregen, welke niet-devalueerende landen slechts kunnen bereiken langs den weg van volledige, neerwaartsche aanpassing van loonen, vaste lasten enz. bij de door de deflatie gestegen goudwaarde.

De laatstbedoelde landen zullen alsdan op den duur voor de keuze gesteld worden om of dit aanpassingsproces, dat zich krachtens het „vrije spel der economische krachten” slechts in zeer langzaam tempo voltrekt, te forceeren door noodwetten tot verlaging van alle prijzen, welke aanpassing thans te langzaam gaat, of om alsnog den gouden standaard te verlaten en naar een zekere reflatieperiode een nieuwe verhouding te zoeken tusschen hun valuta en het goud. Een derden weg zien wij niet.

De moeilijkheden en de wrijvingsverschijnselen van de eerste oplossing zijn genoegzaam bekend. Alle prijzen van goederen en diensten zullen onder de loupe genomen moeten worden, tal van geschillen zullen ontstaan, crediteuren zullen zich, ook al wordt hun door verlaging van hoofdsom en rente hunner vorderingen, niet anders dan een zekere deflatiewinst ontnomen, niettemin uit hoofde van het „gulden is gulden”-gevoel, gedupeerd achten en mogelijkwijze nog meer geld oppotten. Ook psychologisch heeft het stelsel in zoverre eenig bezwaar, dat de gedepreimeerde stemming zal blijven heerschen, zoolang het aanpassingsproces niet voltooid is.

Zekere voordeelen laten zich zelfs bij al deze ongunstige omstandigheden, niet loochenen. Zoo legt men zich niet vast op een bepaald en star niveau van geldloonen, een denkbeeld, dat ook hier te lande reeds zeer veel kwaad gedaan. Zoo dwingt men ook de Overheid tot beperking in haar uitgaven, terwijl bij opheffing van den gouden standaard altijd de mogelijkheid bestaat, dat deze tot ongezonde financiële praktijken zal overgaan. Maar wij meenen hier tegenover toch te moeten opmerken, dat de ervaring geenszins heeft aangetoond, dat een Overheid bij het verlaten van den gouden standaard plotseling alle moraal zou moeten verliezen; er zijn integendeel voorbeelden, die in andere richting wijzen en juist onze tegenwoordige Regeering zou, d.o., de capaciteiten kunnen bezitten om deze voorbeelden met één te vermeerderen. En voorts bedenke men, dat het opleggen van het volle deflatie-offer aan de daarbij betrokken partijen *per se* een onbillijkheid inhoudt, aangezien deze deflatie zelf niet anders dan een vorm van geldbederf is. Het sociale verzet, dat daaruit zou voortvloeien, zou gevaarlijk zijn, aangezien het zich op goede gronden zou laten motiveeren.

Het behoeft dus niet te worden betwijfeld, of de eerste der hier geboden mogelijkheden biedt zeer vele moeilijkheden. Ware deze weg de economisch juiste, wij zouden ondanks alle moeilijkheden niet aarzelen daarvoor ten volle het pleit te voeren. Maar in de gegeven omstandigheden schijnt ons dat niet het geval. Voor défaitisme gevoelen wij niets, maar evenmin kunnen wij gevoelen voor het verdedigen van een zaak, die slechts tot een goed einde gebracht had kunnen worden, bij genoegzame internationale samenwerking, maar waarvoor deze samenwerking blijkens de aperte feiten niet te vinden is geweest.

Wij komen nu tot de tweede mogelijkheid: reflatie buiten het goud om, gevolgd door stabilisatie, welke laatste kan geschieden op goudbasis, zoodra voldaan zal zijn aan de voorwaarde van een behoorlijk en rationeel internationaal „management” van den gouden standaard.

Velen voeren hiertegen het bezwaar aan, dat dit niet anders is dan inflatiepolitiek en dat men wel weet, waar men begint, maar niet waar men eindigt.

Nu is het inderdaad mogelijk, dat een land, hetwelk den gouden standaard verlaat, den weg der inflatie opgaat, maar noodzakelijk is dat toch niet. Wij hebben er zelf ook voor gevreesd, toen Engeland en daarna vele andere landen in het najaar 1931 den gouden standaard verlieten, maar wij moeten bekennen, dat deze vrees slechts zeer ten deele door de feiten werd bevestigd. Kan men bijv. zeggen, dat momenteel in Zweden of Engeland van inflatie gesproken kon worden? Of moet veeleer worden toegegeven, dat het ideaal van een waardevast ruilmiddel door die landen dichter is benaderd dan door de landen, die aan het goud hebben vastgehouden?

Voorts zal ongetwijfeld in een land, dat den gouden standaard zou verlaten met het doel een beter niveau voor zijn valuta te zoeken, een aanzienlijke vlucht uit het nationale geld plaatsvinden. Dat is zeer zeker een bezwaar, maar het is thans minder groot dan vroeger. Men kan vluchten in vreemde valuta en men kan vluchten in goederen. De eerste vluchtheuvel is langzamerhand wel zeer gering van omvang geworden en bovendien, althans voor een deel, zeer weinig aantrekkelijk.

Bovendien beteekent vlucht in vreemde valuta nog geenszins een redeloze fluctuatie der wisselkoersen; de circulatiebanken in de landen, die thans nog den gouden standaard handhaven, beschikken over dusdanige middelen, dat zij praktisch voor onbeperkten tijd de goudbasis kunnen beschermen, in de veronderstelling altijd, dat de Regeering van haar land het haar niet onmogelijk maakt. Deze banken, die zoo sterk zijn, dat zij de valuta van haar land op goudbasis kunnen houden, zijn zeker in staat om wilde koersfluctuaties te belemmeren.

De tweede vluchtheuvel, de goederen, biedt daarentegen slechts voordeelen. Vluchten van het geld in de goederen is niet anders dan de snelste reflatie, die men zich denken kan en beteekent dus juist een verwezenlijking van het doel, dat men beoogt. Als het opgepote geld op deze wijze geheel in het verkeer zou terugkeeren en op verwachting van herstellende goederenprijzen, oplopende aandeelenkoersen en het weder rendabel worden van een aantal ondernemingen een expansie van de credietverleening zou intreden, zoo zou ieder kunstmatig reflatiestreven verder achterwege kunnen blijven. Dit ware zeker een voordeel, want geen voorstander van reflatiepolitiek zal deze ooit anders dan als noodmaatregel en dus met een ietwat bezwaard gemoed willen verdedigen.

Wat de veel besproken positie van crediteuren betreft, zoo moet o.i. een onderscheid worden gemaakt. Van de meeste crediteuren kan men zeggen, dat zij aanzienlijke deflatiewinst hebben gemaakt, doordat de koopkracht van het geld, dat zij terugontvingen, grooter is dan die van het geld, dat zij ter leen hebben verstrekt. Wanneer hun een deel der deflatiewinst door reflatie wordt ontnomen, hebben zij zich zeker niet te beklagen. Bovendien bedenke men, dat de deflatie de positie van tal van debiteuren ondermijnt; wijst men reflatie af, dan heeft de crediteur in zeer vele gevallen het vooruitzicht op faillissement van zijn schuldenaar, een vrijwillig accoord of een van hooger hand opgelegde vermindering van rente en aflossing. Wij betwijfelen, of de meerderheid der crediteuren dit perspectief aantrekkelijker acht dan dat der reflatie.

Mogelijk is het voorts, dat als gevolg van reflatie buiten het goud om een aantal crediteuren tot opzegging van hun opeisbare schulden zullen overgaan en deze slechts onder bezwarende voorwaarden weder beschikbaar zullen stellen, b.v. onder invoeging van een indexcijferclausule, krachtens welke bij oplopend prijsniveau meer moet worden betaald. Weliswaar is in Engeland sinds September 1931 de houding van den belegger tegenover nieuw uitgegeven obligaties zeer toeschietelijk geweest, doch in een land als het onze zou daarop niet te rekenen zijn. Een

vlotte erkenning van „indexcijfers-clausules” door de rechterlijke macht, eventueel een speciale wet, welke de geldigheid daarvan buiten twijfel stelt, zal vermoedelijk voldoende zijn om de gevaren, die hier mochten rijzen, te keeren. Mocht dat niet het geval zijn, dan kan men altijd aan in het gedrang komende debiteuren een tijdelijk noodcrediet toekennen door middel van de organen, die de zorg voor en de controle op de reflatiepolitiek uitoefenen.

Anders is het echter gesteld met die crediteuren, die een *goudclausule* in hun contracten hebben opgenomen. Wij zullen ons in de juridische problemen daarvan niet verdiepen, maar vólstaan met de opmerking, dat het terzijde stellen van goudclausules een grove onbillijkheid beteekent. Er is naar onze meening niets tegen, dat men een gewonen crediteur eenige deflatiewinst ontnemt. Maar wanneer deze crediteur met zijn debiteur uitdrukkelijk een afspraak heeft getroffen, krachtens welke hem deze winst, als zij mocht ontstaan, onvoorwaardelijk wordt verzekerd, dan moet de debiteur het risico van een dergelijke overeenkomst dragen.

Nog een ander bezwaar tegen reflatie buiten het goud om moet even worden vermeld. Velen vreezen, dat de internationale handel en het internationale kapitaalverkeer daardoor nog verder ontwricht zullen worden. Wij meenen, dat dit bezwaar zeker niet onderschat mag worden. Juist omdat wij er beteekenis aan hebben gehecht, hebben wij zoolang mogelijk een politiek van „reflation withing gold” bepleit. Nu echter de grondslag daaraan is ontvallen, heeft uiteraard ook dit argument aan beteekenis ingeboet. Een land heeft er weinig aan, wanneer het, uit angst voor storingen, reflatie buiten het goud om wil vermijden en intusschen zijn handel als gevolg der deflatie ziet wegwijnen.

* * *

Zoo moeten wij dus wel tot de conclusie komen, dat, indien niet de Conferentie van Londen mocht voeren tot een stabilisatie der valuta's op een goudpeil, zeer nabij aan dat, waarop de verschillende geldeenheden zich bevonden op het oogenblik, waarop de Vereenigde Staten van het goud afgingen, — een geval, dat, zooals gezegd, niet waarschijnlijk is — ook voor de landen, die aan het goud hebben vastgehouden, het zoeken van een nieuwe goudbasis aangewezen zal zijn. Men kan van de leiders van onze geldpolitiek moeilijk verlangen, dat zij duurzaam tegen een overmachtige buitenlandsche strooming in zullen gaan en daarbij het eigen land alle gevolgen eener funeste deflatie laten ondergaan. Men moet zich overigens van het vaststellen van een nieuwe goudbasis na een periode van reflatie niet voorstellen, dat daarmede de economische moeilijkheden meteen uit de wereld zouden zijn. Geen depressie, en zeker niet de huidige, is zuiver monetair van aard; geen depressie laat zich langs zuiver monetairen weg genezen. Maar wel zijn er in de huidige depressie belangrijke monetaire elementen. Slaagt men er in om in plaats van een aan groote waardeveranderingen onderhevig geld te geraken tot een werkelijk waardevast ruilmiddel, — als het kan, internationaal, en als 't met een internationalen standaard niet lukt, dan waardevast binnen de grenzen van het betrokken land — dan zal men althans een der belangrijkste belemmeringen van een gunstige economische ontwikkeling verwijderd hebben en kan men met het — ook dan nog zeer omvangrijke — opruimingswerk op ander gebied zeer zeker beter opschieten, dan thans mogelijk is.

* * *

Er is nog een andere kant aan het hier behandelde vraagstuk, waarop wij tenslotte nog even de aandacht willen vestigen. Wij hebben in het bovenstaande aangenomen, dat de Londensche Conferentie zou leiden tot stabilisatie op wat men kan noemen het „natuurlijk” goudpeil der valuta's, een peil, waarbij het noodige verband bestaat tusschen binnenlandsch prijsniveau en wisselkoers. Dat de „papierlanden” op te

hoog goudpeil zullen stabiliseeren, is zeer weinig waarschijnlijk. Zij zouden dan het gevaar loopen na verloop van tijd weer van den gouden standaard afgedrongen te worden. De ervaring, door Engeland sinds 1925 opgedaan, werkt hier afschrikwekkend.

Veeleer zal dus de neiging bestaan om te stabiliseeren op een relatief laag goudpeil, zooals Frankrijk in 1926 deed.

Dit brengt echter voor de landen met gouden standaard een enorm gevaar met zich. Landen, die op een te laag goudpeil stabiliseeren, zullen uithoofde daarvan goud uit andere landen aantrekken, tenzij zij tegelijkertijd tot dezelfde bedragen crediet aan het buitenland verleen. Zij zijn in staat een zuigpomp te zetten op het goud van anderen. Doen zij dat, zoo moeten die anderen of nog verder defleeren of alsdan — hetzij voor het eerst, hetzij opnieuw — den gouden standaard verlaten. Het gevaar is te grooter, naarmate de zuigpomp gevormd wordt door een groot land en het slachtoffer klein is. Zoo zou met name die situatie voor ons land zeer netelig worden, wanneer met handhaving van den gouden standaard hier te lande de Vereenigde Staten op een te laag peil stabiliseerden.

Mocht de Londensche Conferentie tot zulk een relatief te lage basis in andere landen leiden, zoo zou het voor de landen met gouden standaard eerst recht aangewezen zijn om de invisseling van hun geld in goud stop te zetten in afwachting van betere tijden, die een waarlijk rationeële toepassing van den gouden standaard mogelijk zullen maken. G. M. V. S.

HET VIIde CONGRES DER INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL

I.

Onder omstandigheden, zoo ongunstig als de Internationale Kamer van Koophandel sedert haar oprichting in 1920 nog nauwlijks gekend heeft, vereenigden zich haar leden op 29 Mei jl. voor het zovende tweejaarlijksche congres te Weenen. Deze omstandigheden in aanmerking genomen, kon men de opkomst zeer bevredigend noemen: tegenover een aanvankelijke schatting van ca. 700 deelnemers bleken tenslotte een kleine duizend congressisten, waarvan velen vergezeld door hun dames, de voor het meereendeel hunner verre reis naar de Oostenrijksche hoofdstad te hebben ondernomen. (Nederland was, nog ongerekend een aantal te Weenen woonachtige landgenooten, vertegenwoordigd door een delegatie van 29 leden, onder leiding van den voorzitter van de Nederlandsche Organisatie voor de Internationale Kamer van Koophandel, den heer *J. B. van der Houven van Oordt*).

Reeds uit deze ruime opkomst kan blijken, dat er, ondanks de steeds verder voortwoekerende desorganisatie van het internationale ruilverkeer, velen zijn, die nog niet aan een betere toekomst wanhopen en bij wie de overtuiging is blijven bestaan, dat juist onder de tegenwoordige omstandigheden een lichaam als de Internationale Kamer meer dan ooit een belangrijke taak te vervullen heeft. De rede, waarmee de nieuw gekozen president, onze landgenoot de heer *F. H. Fentener van Vlissingen*, het congres besloot (voor de eerste maal wordt thans, voor een periode van twee jaren, deze belangrijke functie door een Nederlander bekleed) bracht deze opvatting omtrent de taak der Kamer nog eens onduidelzinnig tot uiting. Zijn slotwoorden, met een paraphrase op het beroemde woord van Nelson luidende: „The International Chamber of Commerce expects that every member will do his duty”, lieten niet na op het internationale gehoor een zeer gunstigen indruk te maken.

Intusschen leefde bij de meerderheid der deelnemers zeer sterk de overtuiging, dat, voorzover de mogelijkheid tot het bereiken van praktische resultaten betreft, voor de naaste toekomst van het inter-

nationaal economisch leven vrijwel alles op één kaart stond, nl. het welslagen van de (inmiddels reeds aangevangen) wereldconferentie te Londen. De betrekkelijk toevallige omstandigheid, dat het onderhavige congres vrijwel onmiddellijk aan deze Londensche Conferentie voorafging, verleende uiteraard aan de discussies een verhoogde actualiteit. Reeds bij de openingszitting werd hierop door de verschillende officieële sprekers — onder wie vooral de Oostenrijksche Bondsresident *Miklas* door een naar vorm en inhoud forsche rede een uitnemenden indruk bij zijn gehoor achterliet — met nadruk gewezen en in vrijwel alle volgende zittingen kon men gelijkkluidende klanken vernemen.

Trouwens ook in het brochuremateriaal, dat de Internationale Kamer ter gelegenheid van het congres had doen verschijnen, was op de beteekenis van deze Londensche Conferentie reeds bij voorbaat sterk de nadruk gelegd. Terwijl men nl. bij de vorige congressen veelal een breed opgezette internationale documentatie over één of meer bepaalde onderwerpen het licht had doen zien, (zoo b.v. bij het voorlaatste congres te Washington een reeks publicaties omtrent de economische betrekkingen tusschen Europa en de Vereenigde Staten) was dit thans, mede om redenen van financiële aard, achterwege gelaten, en was in plaats hiervan slechts een betrekkelijk bescheiden serie van 7 brochures uitgegeven, van welk zevental nog het grootste gedeelte was gewijd aan onderwerpen van min of meer technische aard, zooals de problemen betreffende industriële eigendom, arbitrage in handelsgeschillen, distributie en internationale regeling der documentaire credieten. Voor den „general reader” viel zodoende de nadruk vanzelf op No. 1 der serie, t.w. het ontwerp voor het memorandum, bestemd om namens de Internationale Kamer aan de Londensche Conferentie te worden aangeboden.

Zooals reeds in een der vorige nummers van dit tijdschrift in het kort is vermeld, bevat dit document een uitvoerig gemotiveerd pleidooi voor het herstel van een normaal internationaal ruilverkeer, vergezeld van een aantal praktische aanbevelingen tot dit doel. De congresleiding heeft gemeend, aan den tekst van dit rapport, zooals deze in de vergadering van het Hoofdbestuur op 7 April jl. was vastgesteld, en reeds toenmaals op ruime schaal is gepubliceerd, niet verder te moeten tornen; en één der congresresoluties behelst dan ook het besluit, dat deze tekst ongewijzigd bij de wereldconferentie zal worden ingediend. De „veertien punten”, waarin de conclusies van het memorandum zijn samengevat, vinden de lezers van dit tijdschrift elders in dit nummer. Voor zoover tijdens de discussies op het congres nog nieuwe gezichtspunten naar voren kwamen, zijn deze in afzonderlijke resoluties neergelegd, zoodat het definitieve standpunt der Internationale Kamer slechts door gezamenlijke bestudeering van het memorandum en deze aanvullende resoluties kan worden gekend.

Een der belangrijkste van deze resoluties, in het bijzonder voor Nederland in verband met het Ouchy-verdrag, is ongetwijfeld die betreffende de algemeene handelspolitiek en het meestbegunstigingsbeginsel, waaromtrent de lezers van de E.-S. B. door het artikel van *Mr. A. N. Molenaar* reeds uitvoerig zijn ingelicht.¹⁾ Vanzelfsprekend kan men een document als deze resolutie steeds van verschillende standpunten uit beoordeelen. Wie, als overtuigd voorstander van het vrijhandelsbeginsel, en zonder rekening te houden met de wordingsgeschiedenis, dit stuk ter hand neemt, heeft stellig alle reden teleurgesteld te zijn, dat ook een lichaam als de Internationale Kamer het ideaal van een zoo onbelemmerd mogelijk internationaal verkeer niet intact heeft weten te handhaven en zelfs in den aanhef van de resolutie het „recht” van iedereen staat op „een redelijke bescherming van essen-

¹⁾ Zie het nummer van 14 Juni jl.

tiële productietakken" met zooveel woorden erkent"). Realiseert men zich daarentegen in de eerste plaats, hoezeer ook binnen het kader van de Internationale Kamer de meeningen slechts langzaam evolueeren, en hoe ook in dit milieu ieder besluit slechts als resultaat van moeizame onderhandelingen tot stand komt, dan bestaat er, althans van Nederlandsch standpunt beschouwd, meer reden tot voldoening.

Immers voor de eerste maal heeft de Internationale Kamer thans met bijna volkomen eenstemmigheid (alleen de Italiaansche delegatie bleef zich nog hier tegen verzetten) de wenschelijkheid uitgesproken om bij een algemeene conventie²⁾ zoodanige uitzonderingen op het starre meestbegunstigings-principe te sanctionneeren, dat daarmede voor „regionale" overeenkomsten, in den geest van het Ouchy-verdrag, vrij baan wordt gemaakt. De beteekenis hiervan nog nader uiteen te zetten is na de rede, welke de Nederlandsche minister-president, *Dr. Colijn*, de vorige week ter Londensche Conferentie heeft gehouden, wel nauwlijks noodig. Vooral het feit, dat ook de Engelsche delegatie op het congres zich vrijwel unaniem hiervoor verklaard heeft, wijst op een voor Nederland alleszins verheugende evolutie in de publieke opinie daar te lande, terwijl ook van Amerikaansche zijde thans meer dan tevoren stemmen in gelijken zin werden vernomen. De omstandigheid, dat de bewoordingen der resolutie wellicht, naast algemeene verdragen als dat van Ouchy, ook enkele andere uitzonderingen op het meestbegunstigingsbeginsel van meer beperkte strekking toelaten³⁾, is hiertegenover, naar de meening van schrijver dezes, van betrekkelijk ondergeschikte beteekenis.

Een overzicht van de belangrijkste verdere resoluties van het congres, alsmede van de voornaamste der gehouden redevoeringen, hopen wij in het e.k. nummer van dit weekblad te doen volgen.

(Slot volgt.)

J. G. KOOPMANS.

²⁾ Hoezeer vooral het Fransche element in de Internationale Kamer een uitgesproken protectionistische strooming vertegenwoordigt, bleek o.m. duidelijk uit de rede van een der vooraanstaande Fransche gedelegeerden op het congres, die meende voor de internationale zaak genoeg gedaan te hebben door inplaats van het „protectionisme exaspéré" een „protectionisme modéré" te bepleiten!

³⁾ In dit opzicht gaat de congresresolutie reeds weer een stap verder dan conclusie No. 10 van het memorandum d.d. 7 April (vgl. pg. 502 van dit nummer).

⁴⁾ Of dit inderdaad zoo is, moge hier in het midden worden gelaten. Intusschen staat wel zooveel vast, dat bij de deskundigen-commissie, welke de aanvankelijke redactie van het rapport aan de wereldconferentie heeft vastgesteld, op dit punt geen andere bedoeling heeft voorgezeten dan die, om een zoo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de typische eigenaardigheden van het Ouchy-verdrag te formuleeren.

IS DEVALUATIE VAN DEN GULDEN GEWENSCHT?

Prae-advies, uitgebracht aan de Groninger Mij. van Landbouw door Dr. J. Oortwijn Botjes.

Nederland moet zijn productie opvoeren.

Nederland voerde in 1932 voor 456 miljoen aan goederen meer in dan het uitvoerde. Dit groote verschil moet op zichzelf niet als een ongunstig verschijnsel worden beschouwd. Ook vóór de crisis had ons land steeds een zeer groot invoersurplus. In 1929 was het invoersurplus zelfs 300 miljoen grooter dan in 1932. Indien dit surplus betaald kan worden door de vergoeding van diensten, die wij aan het buitenland bewijzen, bijvoorbeeld door vergoeding van zeevrachten, of als het betaald wordt door de renten en dividenden, die wij uit het buitenland of de koloniën trekken, dan heeft een groot invoersurplus niets verontrustends. Evenmin is dit het geval als veel kapitaal in eigen land wordt geplaatst door het stichten van nieuwe of het uitbreiden van bestaande bedrijven. Dit vereischt invoer van kapitaalgoederen uit

het buitenland of vermindert den uitvoer van die goederen, zonder dat dit eenig bezwaar voor ons oplevert.

De toestand in ons land is echter momenteel zoo, dat onze schepen stil liggen en er zeer weinig vrachten door het buitenland aan ons worden betaald. Renten en dividenden uit de koloniën en uit het buitenland vloeien bijzonder traag, terwijl geen nieuwe fabrieken of andere bedrijven in Nederland verrijzen of uitgebreid worden.

Wat aan renten, dividenden en vergoeding voor diensten uit het buitenland binnenkomt vertegenwoordigt slechts een klein percentage van het bedrag, dat in 1929 binnenvloede. Als thans onze betalingsbalans in evenwicht is, dan geschiedt dit doordat geen nieuw kapitaal in onze bedrijven wordt gestoken, doordat een einde is gekomen aan het beleggen van Nederlandsch kapitaal in buitenlandsche fondsen en misschien ook doordat aandelen en obligaties van Nederlandsche in buitenlandsche handen overgaan.

Het evenwicht van onze betalingsbalans komt thans m.i. in hoofdzaak tot stand, doordat zij, die iets te beleggen hebben, dit geld niet beleggen in nieuwe binnenlandsche ondernemingen, maar dat ze het veilig plaatsen in gemeentelijke, provinciale en staatsleeningen.

Deze toestand is ongezond. Het Nederlandsche volk wordt daarbij een volk van rentetrekken en steuntrekken. Wij moeten meer produceeren dan wij op dit oogenblik voortbrengen. Het bedrijfsleven moet worden hersteld. Wij moeten het evenwicht van onze betalingsbalans niet handhaven door inkrimping en yerarming, maar door een opvoering van onze productie. Dit kan echter slechts geschieden door de voorwaarden te scheppen, waarbij meerdere productie mogelijk is.

De productie in Nederland wordt in sterke mate belemmerd door de inflationistische maatregelen in andere landen.

De vraag of een bedrijf rendeert wordt beslist door de verhouding van de exploitatiekosten tot den kostprijs van de producten. Deze is in de onbeslutte bedrijven in ons land momenteel buitengewoon slecht. De volgende tabel geeft de indexcijfers voor de groothandelsprijzen.

1913	— 100	1924	— 156	1932	— 79
1917	— 276	1925	— 155	Maart 1932	— 82
1918	— 376	1926	— 145	April 1932	— 80
1919	— 304	1927	— 148	Maart 1933	— 72
1920	— 292	1928	— 149	April 1933	— 71
1921	— 182	1929	— 142		
1922	— 160	1930	— 117		
1923	— 151	1931	— 97		

De groothandelsprijzen bedragen thans 19 pCt. van die in 1918, 24 pCt. van die in 1920, 50 pCt. van die in 1929 en 71 pCt. van die in 1913.

De productiekosten worden, behalve door de prijzen der grondstoffen, beheerscht door de factoren rente en loon. Deze eischen samen nagenoeg in elk bedrijf het grootste deel der kosten voor zich op. De loonen zijn sedert den oorlog veel minder gedaald dan de productenprijzen. Het loon in de metaalindustrie bedroeg in 1931 in Amsterdam 97 pCt., dat van de havenarbeiders 88 pCt. en dat van de gemeentewerklieden 94 pCt. van het loon in het jaar 1921, dat voor de loonen vrijwel als een topjaar is te beschouwen.

Het uurloon van een Amsterdamsche bakkersgezel was in 1920 2.54 maal zoo hoog als in 1913, maar in 1931 was het 2.57 maal zoo hoog als in genoemd jaar. De loonen in de industriële bedrijven zijn sedert 1931 hier en daar wel gedaald, maar deze daling houdt in de meeste bedrijven op verre na geen gelijken tred met de daling der productenprijzen. Evenmin is dit het geval in het landbouwbedrijf. In het landbouwbedrijf bedragen de productenprijzen, de staatssteun inbegrepen, 62 pCt. van 1914; het loon bedraagt echter

ongeveer 170 pCt. van het loon in genoemd jaar. Een landbouwer moet dus 2.74 maal zooveel landbouwproducten verkopen om hiermee denzelfden arbeid te kunnen betalen als in 1914.

In de beschutte bedrijven merkt men van de loondaling nog bitter weinig.

Nog minder dan de loonen zijn in het algemeen de renten gedaald. Een fabrikant of een boer moet van het door hem geleende kapitaal nog bijna evenveel rente betalen als in de jaren van hoogconjunctuur.

Een ongunstige verhouding van productiekosten en productenprijzen heeft op den duur tengevolge, dat er vele bedrijven gesloten worden of met halve capaciteit gaan werken. Er werden dan minder producten voortgebracht. Geschiedt dit in de geheele wereld in even sterke mate, dan ontstaat er tenslotte schaarschte aan producten, hetgeen moet leiden tot verhooging der prijzen.

Als de verhouding tusschen kostprijs en productenprijzen overal ter wereld even ongunstig was als in Nederland, dan bestond er gegronde hoop, dat de ongunstige verhouding slechts tijdelijk zou zijn. Echter is de verhouding in vele landen veel minder ongunstig. De oorzaak van deze minder ongunstige verhouding moet veelal geweten worden aan de devaluatie (waardevermindering) van de munt in deze landen.

In Frankrijk daalde de waarde van den Franc na 1914 van 47½ cent tot 10 cent, in België tot 7 cent. De hooggeklimmen loonen en de geweldig gestegen schulden werden daardoor automatisch tot een vijfde en een zevende van het nominale bedrag teruggebracht. Het loon in Frankrijk en België is daardoor thans, 12 jaar na de inflatie, nog ruim een derde lager dan bij ons.

Iets dergelijks als in Frankrijk geschiedde in Spanje, Italië en de kleine staten van Oost- en Middel-Europa.

In Duitschland verdween de oude Rijksmark en maakte tenslotte plaats voor een nieuwen Mark van gelijke goudwaarde. Maar dit geschiedde slechts, nadat alle in oude marken aangegane schulden verdwenen waren en een nieuwe loonstandaard geschapen was, welke geen verband hield met de opgeschroefde oorlogsloonen.

In Engeland, de Scandinavische landen, Australië, Britsch-Indië, Zuid-Afrika en eenige Zuid-Amerikaansche Staten liet men in 1931 en 1932 den gouden standaard los, waardoor een aanzienlijke muntdevaluatie intrad. In Japan daalde de Yen tot 40 pCt. van haar oorspronkelijke grondwaarde.

Nederland, Zwitserland en de Vereenigde Staten waren tot voor kort de eenige belangrijke staten, die nog een munt bezitten van gelijke goudwaarde als voor den oorlog. En thans hebben ook de Vereenigde Staten den gouden standaard losgelaten.

Nederland is thans naast Zwitserland de eenige staat met een ongeschonden munt. Het heeft daardoor de ongunstigste verhouding gekregen van productiekosten en productenprijzen. Want de productenprijzen in de onbeschutte bedrijven stijgen onmiddellijk met het volle percentage der muntdevaluatie, terwijl de verschuldigde renten gelijk blijven. Ook de loonen stijgen in landen met een hooge loonstandaard blijkens de ervaring niet of althans niet in dezelfde verhouding als de productenprijzen. De loonen zijn in Engeland en de Scandinavische landen sedert de inflatie in geen enkel bedrijf gestegen, wel hier en daar nog gedaald.

In landen met een gedeprecieerde munt blijft, bij overigens gelijke omstandigheden, de verhouding tusschen productenprijzen en productiekosten *gedurende zeer langen tijd* gunstiger dan in landen met een gave munt. In deze landen kan nog voor de vrije markt worden geproduceerd als het in landen met een gave munt niet meer mogelijk is. Daardoor ontstaan minder snel schaarschte aan producten dan het

geval geweest zou zijn als alle landen hun munt op goudwaarde hadden kunnen behouden. De producten hebben daardoor veel minder kans voldoende in prijs te stijgen om bij ons weer productie mogelijk te maken. De muntdevaluatie in andere landen houdt de internationale productenprijzen, in goud uitgedrukt, op een lager niveau. Het gaat met de goederenwaarde van de munt als met het vloeistofoppervlak in communiceerende vaten. Druk op de goederenwaarde van de munt in het eene land, doet de goederenwaarde van de munt in het andere land stijgen. *De deflatie, waaraan onze onbeschutte bedrijven te gronde gaan, is ten deele een gevolg van de muntdevaluatie in andere landen.*

Hoe men in landen met een gedeprecieerde munt de muntdevaluatie beoordeelt.

Toen in September 1931 Engeland den gouden standaard losliet, kon men in onze groote bladen verschillende artikelen lezen, afkomstig van vooraanstaande economen, waarin de stelling werd verkondd, dat deze maatregel wel de allerslechtste was, die de Britsche regeering kon nemen. Men verwachtte een schijn van opleving, tengevolge van een tijdelijken nationalen uitverkoop, gevolgd door een nog dieperen val. Trouwens bij het opgeven van den gouden standaard door de Vereenigde Staten hoort men dezelfde sombere klanken. Ook in Engeland zelf voorspelde men allerlei rampen. Thans is men in dat land echter meer dan gelukkig met de verlaging van de waarde van het pond. Dit blijkt heel duidelijk uit een rede, die Lloyd George heeft gehouden voor de kiezers te Ashford en waaraan ik het volgende ontleen: „In 1931 heette het nog,” zegt de oud-minister president, „dat het verlaten van den gouden standaard het land in een bodemloozen kuil zou storten, dat het nog erger met Engeland zou vergaan, dan het Duitschland gegaan is. Men besteedde 50 miljoen pond om het pond op peil te houden. Toen eenmaal de gouden standaard verlaten was zei de regeering: schitterend, dat wij het gedaan hebben. Het is prachtig voor onzen handel en zij leende 150 miljoen om te zorgen, dat het pond niet weer naar boven ging.”

Dat de Engelsche regeering tot geen prijs weer terug wil keeren tot den ouden toestand blijkt wel uit de onderhandelingen met Amerika. De Vereenigde Staten waren op een bepaald oogenblik vrijwel bereid een streep te halen door de Engelsche oorlogschulden aan Amerika, mits Engeland het pond weer op 12 gulden bracht. Maar dit weigert de Engelsche regeering; tot geen prijs wenscht Engeland de voordeelen op te geven, die de muntdevaluatie dit land bij de internationale mededinging heeft opgeleverd.

De voorzitter van den Bond van Werkgevers, de heer Gelderman, sloeg den spijker op den kop toen hij zei, dat Engeland door het verlagen van de goudwaarde van het pond sterker als concurrent kan optreden op alle wereldmarkten.

Zooals men in Engeland denkt, denkt men ook in Noorwegen. De gouverneur van de Bank van Noorwegen, Rigg, heeft op de vergadering van deze Bank het volgende gezegd: „De ontwikkeling van den economischen toestand heeft aangetoond, dat de afschaffing van den gouden standaard een verstandige daad is geweest. Het eindresultaat van het jaar is dan ook, dat wij een sterkere positie innemen dan een jaar geleden.”

In Denemarken wordt de muntdevaluatie, in gelijke verhouding tot die van het Pond, algemeen toegejuicht, terwijl de boeren met succes hebben aangedrongen op een sterkere waardevermindering dan die welke het Pond had ondergaan.

In de Vereenigde Staten heeft de Senaat met 64 tegen 21 stemmen een voorstel aangenomen, dat Roosevelt machtigt het goudgehalte van den Dollar te verlagen tot zoo noodig 50 pCt. van zijn tegenwoordig gehalte. Roosevelt heeft verklaard te streven naar een gezonden Dollar. Hij verstaat hieronder een Dol-

lar, waarbij, door stijging der productenprijzen, een betere verhouding tusschen die prijzen, de schulden en de productiekosten ontstaat.

Men voelt in Amerika de verschrikkelijke gevolgen van de deflatie en deinst niet terug voor middelen om deze te temperen. Het zijn in de allereerste plaats de geruineerde boeren, die op devaluatie aandrigen, maar de industriëelen sluiten zich bij hen aan.

Hoe men in ons land muntdevaluatie beoordeelt.

Evenals bij alle andere economische vraagstukken beoordeelen de meeste Nederlanders het inflationistische streven uit een *internationaal* oogpunt. Het is deze eigenschap van ons volk, die Nederlanders zoo bijzonder geschikt maakt tot leiders van internationale conferenties of internationale Kamers van Koophandel. Men betoogt, en waarschijnlijk terecht, dat de wereld in zijn geheel niet gebaat is door inflatie in Engeland, Amerika, Japan of Scandinavië. Men spreekt van kwakzalversmiddelen, die den internationalen toestand slechts slechter kunnen maken en ziet met trots naar den gulden, die vast staat als een rots in zee, andere landen ten voorbeeld. Men voelt zich getroost en gesterkt als men van Mr. Trip, den President van De Nederlandsche Bank, verneemt, dat wij geen geldvervalschers zijn en dat er voor den gulden geen gevaar bestaat. De moeilijkheden, die de *Nederlandsche industrieën, reederijen en landbouwbedrijven* ondervinden tengevolge van de muntdevaluatie in andere landen, worden nauwelijks onder oogen gezien.

Men streeft in ons land niet naar een gezonden gulden in den zin van den gezonden Dollar, maar naar een gulden met onveranderlijke goudwaarde, ook al is de goederenwaarde verdubbeld of verdrievoudigd. Men wil niet, zooals in alle andere landen der wereld het evenwicht tusschen prijzen en loonen helpen herstellen door muntdevaluatie, maar men wil dit uitsluitend herstellen langs den weg van loonsverlaging.

Ook Mr. Trip geeft geen andere oplossing voor de brandende economische kwesties dan loonsverlaging. Elke nieuwe hinderpaal voor onze uitvoer en elke nieuwe moeilijkheid bij de concurrentie met landen met een gedeprimeerde munt, zullen wij door versoering, dat wil in dezen zeggen door loonsverlaging, moeten overwinnen.

M.i. is dit onjuist, omdat niet alleen de arbeider tengevolge van onze hoogwaardige gulden een te hoog goederenloon ontvangt, maar omdat ook de schuldeischer, die aan staat, provincie, gemeente of aan een onderneming geld heeft geleend, te veel goederen voor zijn renten kan kopen en de schuldenaar te veel moet betalen. Bij een devaluatie van de munt dalen alle loonen en renten gelijktijdig en in dezelfde verhouding. Door deze gelijktijdige daling worden de gevolgen van loonsverlaging en renteverlaging heel weinig gevoeld.

Slechts de artikelen, die met het buitenland moeten concurreeren, stijgen bij muntdevaluatie in prijs. Dit zijn de artikelen, die in de onbeschutte bedrijven worden voortgebracht. In hoofdzaak zijn dit de artikelen uit den groothandel.

Dat de kosten van het levensonderhoud zich niet in hoofdzaak richten naar de prijzen der groothandelsartikelen, blijkt wel als men de kosten van het levensonderhoud in de jaren 1929 tot 1933 vergelijkt met de groothandelsprijzen.

	Groothandelsprijzen	Kosten levensonderhoud
1929	142	168
1930	117	161
1931	97	151
Dec. 1932	76	140
Maart 1933	72	138

Een daling van de groothandelsprijzen sedert 1929 met 50 procent, heeft slechts een daling van de kosten van het levensonderhoud met 18 procent tenge-

volge gehad. Dit moet hieraan worden toegeschreven, dat de duurte niet in hoofdzaak ontstaat door de duurte van de goederen, die door de onbeschutte bedrijven worden afgeleverd, maar door de hoge loonen, groote verdiensten en hooge renten, die de onbeschutte bedrijven betalen.

Deze posten worden bij muntdevaluatie echter niet verhoogd. De bakker, timmerman, transportarbeider, typograaf ontvangt na devaluatie van den gulden een lager goudloon, terwijl ook de rentetrekker en de huizenverhuurder een lagere rente en een lagere huur ontvangt.

Als een daling der groothandelsprijzen met 50 pCt. in vier jaren, slechts een daling van de kosten van het levensonderhoud van 18 procent veroorzaakt, zal een stijging van de groothandelsprijzen met 30 procent slechts een stijging van het levensonderhoud met 11 pCt. veroorzaken. Daalde onze gulden tot de waarde van 70 goudcenten, dan zou iedere arbeider en rentetrekker slechts 11 pCt. minder voor zijn inkomen kunnen kopen.

Dit is voor hem niet erg omdat hij sedert 1929 18 procent meer voor zijn geld kan krijgen.

Brengt men de loonen rechtstreeks naar beneden dan geschiedt dit niet gelijktijdig in alle bedrijven, maar bedrijf voor bedrijf. Een loonsverlaging van 30 pCt. beteekent dan een koopkrachtvermindering van 30 pCt. En deze is veelal niet door te voeren en ook onbillijk. De Nederlandsche opvatting, dat men de gevolgen van de devaluatie van de munt in alle andere landen voor ons bedrijfsleven moet opheffen door loonsverlaging en onze gulden op goudwaarde moet behouden is daarom onjuist.

Zij, die ons bedrijfsleven in hoofdzaak willen herstellen door loonsverlaging houden m.i. te weinig rekening met psychologische factoren. De geschiedenis der laatste jaren had hen m.i. moeten leeren, dat hetgeen zij beoogen, niet bereikt kan worden.

Toen de Engelsche regeering het loon van het marinepersoneel met 10 pCt. verlaagde, ontstond er muiterij op de vloot; maar ditzelfde personeel aanvaardde zonder protest een loonsverlaging met 30 pCt. als gevolg van de devaluatie van de munt. En dit is ook heel natuurlijk, want men heeft deze loonsverlaging in werkelijkheid nauwelijks gevoeld.

Dat bij ons de loonstandaard hooger is dan in alle omringende landen en dat daardoor het leven dunder blijft dan overal elders, moet in de eerste plaats worden toegeschreven aan het feit, dat het in ons land aan de werkgevers niet gelukt is het loon langs directen weg even sterk te doen dalen als dit in andere landen langs den weg van muntdevaluatie is geschied.

Wanneer Mr. Trip klaagt over de geringere daling van de kosten van het levensonderhoud in ons land in vergelijking met andere landen, dan vergeet hij, dat de oorzaak hiervan in de eerste plaats gezocht moet worden in de muntpolitiek van de Nederlandsche regeering en van De Nederlandsche Bank. Dat de kosten voor levensonderhoud lager zijn na devaluatie van de munt, blijkt ook wel hieruit, dat deze kosten in Frankrijk, Engeland, Scandinavië en de Vereenigde Staten tot het vooroorlogspeil zijn teruggekeerd, terwijl ze in Nederland en Zwitserland nog ruim een derde hooger zijn.

Verschuiving van inkomen en bezit als gevolg van een verlaagde waarde van den gulden.

De hooge goederenwaarde van den gulden, welke ten deele een gevolg is van de muntdevaluatie in andere landen, heeft een sterke verschuiving van inkomen en bezit tengevolge gehad.

Allen, die inkomen ontvangen in den vorm van gulden of vorderingen bezitten, aangegeven in gulden, zijn hierdoor in eerste instantie gebaat. Zij kunnen voor hun loon, hun tractement, hun rente of hun vordering meer goederen krijgen dan ooit te voren. Een landarbeider, ofschoon behoorende tot de slechts

betaalde arbeidersgroep, kan toch ruim 2½ maal zooveel landbouwproducten voor zijn loon koopen als voor den oorlog. Slechts als hij in den kleinhandel consumptie-artikelen koopt, is de verhouding minder gunstig en koopt hij weinig meer voor zijn loon dan in 1914. Want dan moet hij de hooge loonen en winsten van de beschutte bedrijven mede betalen. Een spaarder koopt van den interest van het gespaarde meer dan eenige jaren geleden en als hij het gespaarde wil omzetten in land of in aandeelen van fabrieken kan hij twee, drie of meermalen zooveel krijgen dan in 1929. De hypotheekhouder, die voor drie jaren de halve boerderij zijn eigendom kon noemen, bezit thans in werkelijkheid de geheele boerderij.

Onverdeeld gunstig is echter de toekomst ook voor de categorieën der bevolking, welke door den hoogen gulden bevoorreed worden, niet. Want de hypotheekhouder merkt, dat hij zijn rente niet krijgt, omdat de boer hem niet betalen kan. Ook vreest hij tenslotte voor een georganiseerd verzet der hypotheekboeren, waarvan Amerika en Duitschland het voorbeeld hebben gegeven. De spaarder, die zijn geld direct of indirect uitleende, met huis, land of fabriek als onderpand, is allesbehalve zeker van zijn bezit. De arbeider in de onbeschutte bedrijven wordt werkloos en gaat, althans moreel, achteruit.

Verschrikkelijk zijn echter de gevolgen der deflatie voor de ondernemers in de onbeschutte bedrijven. De boer ontvangt, den steun inbegrepen, slechts 62 pCt. van de waarde, die zijn producten voor den oorlog bezaten, terwijl de hypotheekrente nog bijna gelijk is aan de rente uit de tijden van hoogconjunctuur en het loon nog 1½ tot 2 maal zoo hoog is, als voor den oorlog. Zijn inkomen is veelal negatief, andere bevolkingsgroepen zijn in het bezit gekomen van wat eertijds zijn inkomen was. Zijn bezit aan land en vee is sterk verminderd of, als hij geld geleend heeft, vaak tot nul gereduceerd. En in dezelfde positie verkeert de fabrikant, indien hij een artikel maakt, dat op de wereldmarkt moet concurreeren.

Het is de groep der ondernemers in onbeschutte bedrijven, die door de deflatie is geknauwd en die het na de daling van den Dollar op den duur nog sterker te verantwoorden zal hebben. En deze ondernemers reageeren hierop door de bedrijven stil te leggen of in te krimpen. Met deze ondernemers lijden de arbeiders.

De nationale productie daalt door het feit, dat de deflatie bij ons erger is dan in landen met een gevalueerde munt en met de daling der nationale productie daalt de nationale koopkracht, welke gelijken tred houdt met die der productie. Ons bedrijfsleven wordt door de stevige positie van onzen gulden genekt. Onze gulden is als een rots in zee, maar op deze rots strandt het schip der nationale welvaart.

Wij, als klein land, hebben ons m.i. niet al te veel te verdiepen in de vraag of de groote staten, uit internationaal oogpunt beschouwd, wijs hebben gehandeld door hun valuta's te verlagen. Wij moeten onze kracht niet zoeken in het schoolmeesteren der grooten. Onze positie is zoodanig, dat wij ons hebben te richten naar de politiek, die de groote staten hebben gevolgd.

Devaluatie van den gulden zal tengevolge hebben, dat inkomen en bezit van rentetrekken iets kleiner wordt, terwijl het inkomen in het bezit van de ondernemers in de onbeschutte bedrijven grooter wordt. Elke devaluatie van de munt in andere landen heeft bij ons geleid tot een bezits- en inkomensverschuiving in tegenovergestelde richting, zoodat men hier meer met een gedeeltelijk herstel dan met een verbreking van het evenwicht te doen heeft.

Hoe kan men een gelimiteerde devaluatie van den gulden verkrijgen?

Er zijn in ons land vele voorstanders van een beperkte devaluatie of liever van een vermindering

van de, het bedrijfsleven wurgende, deflatie, maar men weet niet op welke wijze men tot een dergelijke devaluatie zal moeten komen. Velen hebben een herinnering aan de Deutsche inflatie met al zijn verschrikkelijke gevolgen.

Men vergeet hierbij, dat de Deutsche inflatie een gevolg was van het feit, dat de staat de bankbiljettenpers ter hand nam met het doel aan zijn verplichtingen te voldoen door het betalen met ongedekt papiergeld. Een dergelijke inflatie was slechts een gevolg van een staatsbankroet, dat zich niet openlijk als zoodanig aankondigde.

Zij zal bij ons slechts intreden als wij te lang aan de volle goudwaarde van den gulden vasthouden en deze eindelijk, na een totale nationale verarming, moeten loslaten.

Het voorbeeld van Engeland en de Scandinavische landen toont echter duidelijk, dat het loslaten van den gouden standaard, indien het niet gepaard gaat met het onbeperkt laten functioneeren van de bankbiljettenpers, niet leidt tot waardeloosheid van het geld. Ook ons land heeft gedurende den oorlog den gouden standaard losgelaten zonder dat het publiek hiervan veel heeft gemerkt.

Wanneer thans in Nederland de gouden standaard zou worden verlaten, dan zouden de bezitters van gulden of van vorderingen, uitgedrukt in gulden, weten, dat ze niet altijd een vaste goudwaarde voor hun geld en hun vorderingen kunnen opeischen. Zij zijn dan geneigd hun Nederlandsch geld in buitenlandsch geld of in buitenlandsche effecten om te zetten; zij bieden Nederlandsch geld of geldswaardig papier ten verkoop aan.

Bij de bestaande passiviteit van onze handelsbalans wordt thans de betalingsbalans mede in evenwicht gehouden, doordat buitenlanders onze obligaties van staat en gemeente of van groote nationale, doch internationale werkende vennootschappen, koopen; door dat Nederlanders zich van buitenlandsche beleggingen ontdoen of nalaten nieuwe Nederlandsche ondernemingen te stichten. Maar deze geneigdheid is verminderd als de gouden standaard in Nederland is losgelaten. Buitenlanders, die Nederlandsch geld (of wissels) in handen gekregen hebben in ruil voor aan Nederland geleverde goederen, trachten dan dit geld om te zetten in buitenlandsch geld. Ook hierdoor ontstaat een aanbod van Nederlandsch geld of wissels. Dit aanbod veroorzaakt een daling van de waarde van den gulden.

Naar mijne meening zou in ons land het loslaten van den gouden standaard op zichzelf leiden tot een verminderde waarde van den gulden.

Aan die daling is echter een grens gesteld.

Als de gulden daalt, kunnen de goederen in Nederland voor een lageren goudprijs worden voortgebracht, wordt dus de productie gestimuleerd. Er worden daardoor minder goederen ingevoerd en meer goederen uitgevoerd, waardoor de druk op den gulden vermindert. In de inflatie zelf is het middel tot herstel van de handelsbalans aanwezig en daardoor ook het middel tot handhaving van den gulden tot een zeker peil. Bovendien kan de regering door het stichten van een stabilisatiefonds zorgen, dat gewenschte grenzen niet overschreden worden. Dit stabilisatiefonds kan goud of fondsen verkoopen als de gulden te laag daalt en koopen als hij te hoog stijgt.

Bij het loslaten van den gouden standaard zou in ons land dezelfde toestand intreden als in Engeland en de Scandinavische landen, men zou een waarde van den gulden krijgen, die door den Staat werd gecontroleerd.

Dat in werkelijkheid het schommelende Pond een veel stabielere goederen waarde heeft vertoond dan onze volwaardige gulden, blijkt wel uit de groothandelsprijzen in Engeland en Nederland sedert September 1931, de maand, waarin het Pond los werd gemaakt van het goud.

Het indexcijfer van deze groothandelsprijzen waren: *In Engeland* in vergelijking met 1927:

September 1931	65.1
Eind December 1931	65.8
April 1932	62.7
April 1933	59.8

In Nederland in vergelijking met 1933:

1931	97
1932	79
April 1932	80
April 1933	71

In Engeland daalden de groothandelsprijzen in ponden, ondanks de muntdevaluatie nog van 65.1 tot 59.8, dus met 8 pCt.; in Nederland daalden ze van 97 tot 71, dus met 25 pCt. De goederenwaarde van het Pond is nog iets gestegen sedert 1931, de goederenwaarde van den gulden steeg driemaal zooveel. Waar de waardemeter zelve constant moet zijn heeft het Pond dus beter aan dien eisch voldaan dan de Gulden; de Gulden is meer „vervalscht” dan het Pond.

De houding van Nederland op de aanstaande Internationale Economische Conferentie.

Uit het jaarverslag van De Nederlandsche Bank kan de houding van de Nederlandsche delegatie naar de Economische Conferentie of althans de houding van Mr. Trip min of meer worden afgeleid.

Deze zal hierin bestaan, dat men streeft naar stabilisatie der valuta's. Hierbij zal verder gezocht worden naar een juiste keuze van de pariteit, welke de van het goud losgeraakte landen aan hun terugkeer tot den gouden standaard ten grondslag zullen leggen.

De stabilisatie geschiedt dan in elk geval zóó, dat de Franc, de Lire, het Pond, de Kroon en de Dollar op een peil zullen worden gestabiliseerd, dat veel lager is dan voor den oorlog, terwijl de gulden, naar het schijnt, onveranderd zijn goudwaarde zal behouden.

Landen, die hun concurrentiemogelijkheid verhoogd hebben door muntdevaluatie, zullen deze voordelen mogen behouden, terwijl Nederland dit voordeel opgeeft. Eveneens zullen landen met onoverkomelijk hoge tariefmuren hunne tarieven voorloopig mogen behouden, terwijl Nederland geen nieuwe tarieven zal mogen invoeren.

Is dit de opvatting van onze afgevaardigden naar genoemde conferentie dan zullen ze m.i. het Nederlandsche belang niet dienen. Dan wordt dit belang opgeofferd aan de minder loyale en meer egoïstische politiek van de andere naties. Dan zal Nederland de rol vervullen van den man die de klappen krijgt. Het zal zich op economisch gebied niet voldoende en niet tijdig kunnen herstellen.

Het is zonder twijfel toe te juichen, dat gestreefd wordt naar stabilisatie der valuta's, maar er is geen enkele reden, die aanleiding geeft de gulden te stabiliseeren op 100 goudcenten, het Pond op pl.m. 800 goudcenten en de Dollar op pl.m. 200 goudcenten.

De verhouding der economische toestanden in Nederland, Engeland, Amerika geeft hiertoe geen aanleiding. Als onze afgevaardigden hiertoe hunne medewerking verleenzen zullen zij zonder twijfel worden toegejuicht, maar zullen zij aan ons bedrijfsleven een zwaren slag toebrengen.

De Groninger Mij. v. Landbouw behoort zich hier tegen m.i. te verzetten en ik zou het een daad achten van wijs beleid, indien zij aandrang op een zoodanige devaluatie van den gulden, dat de vroeger bestaande verhouding tot Dollar en Pond eenigermate werd hersteld. De wijze, waarop deze devaluatie zal moeten plaats hebben kan zij gerust aan de regeering overlaten. Waar de regeering de gulden thans kan handhaven op een abnormaal hoog peil, kan zij hem zeker handhaven op een lager peil.

Langs den weg van bescherming en loonsverlaging alléén kan men landbouw, industrie en reederij niet redden indien de goudwaarde van onzen gulden, in tegenstelling met die van de munt in andere landen, het vooroorlogsche niveau behoudt.

RAPPORT DER COMMISSIE VAN ADVIES INZAKE VERSTREKKING VAN STEUN IN NATURA.

Door den Minister van Binnenlandsche Zaken werd d.d. 27 September 1932 bovengenoemde commissie, onder voorzitterschap van den heer J. M. J. H. Lambooy, ingesteld, „aan welke werd opgedragen een onderzoek in te stellen naar het vraagstuk van eventueele verstrekking in natura aan ondersteunde werkloozen, enz.” Het rapport dezer commissie mocht thans verschijnen. Achtereenvolgens hoop ik te behandelen de probleemstelling, de voorgestelde oplossing en de technische uitwerking van de voorstellen der commissie.

Van een probleemstelling, waarbij de economische desiderata dan op den voorgrond dienden te staan, is in het rapport heel weinig te vinden. Mijs inziens had de commissie moeten beginnen met een uiteenzetting van de wijzigingen, welke in onze economische structuur hebben plaats gevonden, en nog steeds plaats vinden. Hierdoor zouden de oorzaken van de groote werkloosheid belicht zijn geworden; de nauwe samenhang met de storingen in ons productie- en distributie-apparaat zou duidelijk zijn geworden.

Vervolgens zou de beïnvloeding van ons economisch leven door de distributie in natura aan de orde zijn gekomen en zou het geheele complex van de hiermede samenhangende problemen zich automatisch aan de aandacht der commissie opgedrongen hebben. Thans is het vraagstuk in zijn geheel aan de aandacht der commissie ontgaan. Broksgewijze vindt men thans hier en daar enkele met dit vraagstuk samenhangende feiten besproken.

De commissie concludeert bij meerderheid van stemmen, dat de allervoornaamste oorzaak van overproductie van landbouwartikelen gelegen is in de belemmering van den uitvoer. Wat er verder met onze agrarische productie moet en kan gebeuren, daarover bekommert de commissie zich niet, waarschijnlijk omdat dit buiten haar opdracht valt.

De meerderheid der commissie is van oordeel, dat het gebruik van agrarische producten slechts zeer weinig zou worden bevorderd door het afnemen van deze goederen voor steuntrekkenden verplicht te stellen.

Deze conclusie der commissie, waarvoor de bewijsvoering helaas ontbreekt, is m.i. onjuist. Er wordt wel degelijk door de overgrote meerderheid der steuntrekkenden veel minder geconsumeerd dan normaal. Ik zal probeeren de onjuistheid van dit oordeel der commissie te bewijzen door vergelijking van een budget van een ambtenaar en een arbeider met dat van een werklooze. Dit is mogelijk door het onderzoek, dat het Statistisch Bureau der Gemeente 's-Gravenhage in October 1932 naar de uitgaven van werklooze gezinnen heeft ingesteld.

Bedragen in centen per gezinseenheid per week uitgegeven.
Ambtenaar Arbeider Werklooze¹⁾

Brood beschuit, grutterswaren	75	80½	66
Melk, kaas en eieren	69½	60	42
Vleesch en visch	70	40½	32 ⁵
Boter, margarine, vet en oliën	62½	53	45
Koloniale waren, enz.	80½	56½	41 ⁵
Aardappelen	15½	18	14 ⁵
Groenten en fruit	38½	26½	23
Totaal eetwaren en dranken	419	339	264 ⁵ (257)
Kleding en schoeisel	136	65½	58 (31)
Huishuur	232	152½	176 ⁵
Overige posten	572	278½	203 (176½)
	1.359	835½	702 (656)

¹⁾ De cijfers tusschen haakjes zijn de bedragen zonder mederekening van de waarde der schenkingen in natura.

Vleesch, visch en eieren kunnen deze menschen zeer weinig of in het geheel niet kopen, wordt over het algemeen weinig door de werkloozen geconsumeerd. De verdere consumptie van levensmiddelen is gering en ligt ver beneden het gemiddelde van die der geheele bevolking. 58 cent per week voor kleding, enz. is eveneens veel te weinig. Er wordt door de

steuntrekkenden in behoeftige omstandigheden geleefd, ondanks de groote offers, welke de gemeenschap zich voor hen getroost. Het oordeel der commissie, dat de afname van levensmiddelen door steuntrekkenden niet voor belangrijke vermeerdering vatbaar is, berust op onbekendheid met de feiten.

De commissie voelt er voor — in afwijking van haar plan — „de op de veilingen en markten overkoopbaar blijvende producten tegen gereduceerden prijs voor werkloozen ter beschikking te stellen”, men acht evenwel „de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de opbrengst van de normaal in den handel te brengen producten ongunstig wordt beïnvloed.”

Dit is vrijwel alles, hetgeen de commissie ons inzake het uitermate belangrijke probleem van een mogelijke verstrekking van levensmiddelen in natura weet te vertellen.

Gaan wij de huidige ontwikkeling na, dan kunnen wij de volgende feiten constateeren:

1. de buitenlandsche belemmeringen van onzen uitvoer doen een belangrijk overschot van agrarische producten ontstaan,

2. de Regeering steunt verschillende groepen agrarische producenten, o.m. door middel van binnenlandsche accijns, waardoor de binnenlandsche afzet ook beperkt wordt,

3. het steuntrekkende deel van ons volk wordt ondervoed; de rest van ons volk beperkt zijn consumptie, terwijl in het buitenland vaak gedumpt wordt en verder een deel van de kostelijke levensmiddelen worden vernietigd.

De commissie is helaas niet tot een oplossing van het haar voorgelegde probleem kunnen komen. Mijns inziens is de behandeling van het agrarische vraagstuk geheel onvoldoende. Wij hadden een constructief plan verwacht, waarbij de maag van den werklooze de destructor zou vervangen. Helaas, niets van dit alles!

Onze agrarische productie zal vroeg of laat weder in een positie verkeereren, dat vraag en aanbod in evenwicht komen, de consument zal dan wederom de productiekosten van onze agrarische producenten betalen. Voorloopig is hiervan geen sprake, het productie-apparaat is veel te groot voor de beperkte afname. Door het stellen van richtprijzen bij de groenten, met vernietiging van datgene, hetwelk de richtprijs niet haalt, door productiebeperking bij de varkenshouderij, doet men een en ander, om deze doelstelling te benaderen.

Intusschen zal men een vrij langdurige overgangperiode moeten meemaken, gedurende welke de bestemming van de overproductie onzer agrarische productietakken zorgen baart. Een organisatie, welke het aanbod op de vrije markt regelt door het uit de markt nemen van groote quanta levensmiddelen ten behoeve van de steuntrekkenden, zou een uitermate nuttige functie in ons economisch leven kunnen vervullen. Immers, de agrarische producenten zouden in de overgangperiode naar kleinere productie van het te groote aanbod kunnen worden verlost door deze hoeveelheden aan de gesteunden ter beschikking te stellen. Inplaats van de gevreesde ongunstige beïnvloeding van de opbrengst der normaal in den handel te brengen producten, zal deze regeling de opbrengsten stimuleeren. De Commissie meent echter, de Regeering „te moeten ontraden zelf eenige distributie ter hand te nemen.”

In zake de verstrekking van kleding en schoeisel zal „dankbaar gebruik moeten blijven gemaakt van de diensten van de crisiscomité's”. Veel verder komt de commissie met haar beschouwingen over deze artikelen niet, nog daargelaten, dat de de crisiscomité's ten dienste staande geldmiddelen ten eenenmale onvoldoende zijn, om ook maar eenigermate te voorzien in de behoefte. Wat de gesteunden zelf voor verschaffing van kleding, schoeisel en dekking kunnen besteden is, zooals ik hiervoren aan de hand van een werkloozenbudget mocht aantoonen, uitermate mi-

niem. Verschaffing van deze artikelen in een of anderen vorm heeft dus geenszins verstoring van het bestaande distributie-apparaat tengevolge, aangezien de eigen gekochte consumptie momenteel minimaal is. De commissie gaat deze aangelegenheid verder evenwel voorbij, behoudens bovengenoemde vriendelijke opmerking in de richting der crisiscomité's, waarmede evenwel geenszins de bestaande problemen zijn aangeduid en nog veel minder opgelost.

Wij vragen ons thans af, op welke wijze kan doeltreffend voorzien worden in de behoeften aan kleding, schoeisel, dekking en eventueel verder huisraad. De wijze, waarop de valide maatschappij hierin op afdoende wijze kan voorzien, hierin zoo mogelijk gesteund door arbeidsprestaties van de werkloozen zelf, vraagt onze aandacht. Niets vinden wij hierover in het rapport der commissie. Toch is dit, naast de levensmiddelendistributie, een der kernpunten van het vraagstuk.

Gezien de noodzakelijke beperking van onze agrarische productie en de groote achteruitgang van onze verkeersindustrieën is een stimulans voor onze op de eigen consumptie gerichte industrieën van vorengenoemde producten noodig tot herstel van ons nationaal productie-apparaat. Voorheen stonden deze industrieën tamelijk op den achtergrond, de export van agrarische producten, belangrijke diensten, door onze verkeersindustrieën aan het buitenland bewezen, werden beter betaald dan onze op eigen consumptie ingestelde industrieën. Thans is dit veranderd, meer dan ooit moet onze productie van kleding, schoeisel, dekking, enz. de binnenlandsche consumptie zooveel mogelijk kunnen dekken. Nog steeds wordt ons land overstromd met goedkope buitenlandsche artikelen, valutadumping, uitvoerpremies, beschikbaarstelling van goedkope „Spermarken”, enz., enz., zijn de middelen, welke hiertoe dienen.

En intusschen demoraliseeren 300.000 à 400.000 Nederlandsche werkloozen, verkeereren met hun families, in totaal 1 à 1½ miljoen personen, in behoeftige omstandigheden, terwijl onze gemeenschapsfinanciën geruïneerd worden door de steunuitkeeringen.

De productie van kleding, schoeisel, dekking en huisraad is niet aan de vindplaats van de grondstoffen gebonden, zij kan zich oriënteren naar de woonplaats van den consument, zoodat er geen bezwaren zijn, waarom Nederland niet in meerdere mate deze artikelen voor eigen consumptie zou gaan produceeren. De productie ten behoeve van de consumptie van onze werkloozen mag toch wel in de allereerste plaats in Nederland plaats vinden. Dat wij vroeger deze productie in zoo hooge mate aan andere landen overlieten, vond zijn oorzaak in den overvloed van ander goed betaald werk, hetwelk thans verdwenen is.

De steunverleeningen aan werkloozen zullen dit jaar in totaal 175 à 225 miljoen gulden bedragen. Omstreeks 40 pCt. hiervan gaat weg aan vaste lasten (huren enz.) resteert f 105 à 135 miljoen, de steunverleening aan de agrarische producenten bedraagt, zeer globaal geschat, f 150 miljoen, maakt in totaal f 255 à f 285 miljoen voor eten, kleding, schoeisel en dekking. Met een gedeelte van deze bedragen kan gewerkt worden ten bate van het herstel van ons productie-apparaat, regelend kan opgetreden worden ten aanzien van de beperking van ons agrarisch productie-apparaat, stimulerend kan gewerkt worden ten behoeve van de op de binnenlandsche markt ingestelde industrie en van de productie van den werklooze voor den werklooze. De crisiscomité's kunnen, mits zij goed georganiseerd zijn, bij dit werk leiding geven, wanneer de hiertoe noodige gelden, welke thans in den vorm van steungelden en toelagen op agrarische producten worden besteed, hun gedeeltelijk ter beschikking worden gesteld. Voorstellen, welke deze strekking hebben, zijn dezerzijds uitgewerkt en zullen te zijner tijd gepubliceerd worden. Ik volsta thans met een aardig voorbeeld van

de wijze, waarop het Haagsch Crisiscomité de werkloze schoenmakers voor de gesteunden laat werken.

Het schoeisel van de meeste gesteunden en van hun huisgenooten verkeert in erbarmelijken staat, zij koopen stukjes leer en repareeren zelf, of, als zij heelemaal geen geld meer kunnen missen, spijkeren zij stukjes blik en wat dies meer zij op hun zolen, waardoor zij veelal hun schoenen verknoeien, terwijl velen met groote gaten in hun zolen loopen. Het Haagsch Crisiscomité verschafft nu leder en fournituren en verleent een bijslag op de loonen van de schoenmakers, met als resultaat, dat de werkloze tegen geringe vergoeding behoorlijke zolen onder zijn schoenen heeft, de schoenmaker werk heeft en niet bij maatschappelijk hulpbetoon behoefte aan te kloppen. Dit is slechts één voorbeeld uit de vele mogelijkheden, welke zoowel plaatselijk als landelijk zijn te scheppen.

Binnen het kader van een rationeele omzetting van ons productie-apparaat kan dus de thans latente koopkracht van den werkloze, op gang gebracht door een kleine geldelijke stimulans van buiten, een factor van groote beteekenis worden voor de bestrijding van de werkloosheid.

De commissie is ook deze mogelijkheden voorbijgegaan, waarschijnlijk, omdat ook dit niet tot haar competentie behoorde, doch is tenslotte gekomen met een plan, hetwelk zeer zeker niet tot haar competentie behoorde. Zij wil boms uitgeven van 25 cent, waarvoor den gesteunde bij de uitbetaling van zijn steun 24 cent in rekening wordt gebracht, de winkeliers, huiseigenaren, spoorwegen, gas-, electriciteit-, waterleidingbedrijven, e.d. moeten deze boms in betaling nemen en ontvangen hiervoor 22 cent. Zij geven dus 12 pCt. korting, waarvan de fabrikant 4 pCt. moet dragen. Wat dit systeem met distributie in natura te maken heeft, is mij niet recht duidelijk. Bovendien is de praktische toepassing van dit systeem niet mogelijk. Hoe zal men b.v. uitmaken, welk gedeelte, van hetgeen de winkelier van een bepaald artikel van een fabrikant betrokken heeft, door steuntrekkenden is afgenomen. De goedgunstige fabrikant mag op al zijn leveringen korting geven, de minder goedgunstige doet er niet aan. De buitenlander doet er heelemaal niet aan. Wie neemt diens korting voor zijn rekening, zeker de importeur?

De bruto-winst op de artikelen is zeer verschillend, er zijn b.v. sigaretten, waarop door den winkelier slechts 10 pCt. bruto winst wordt gemaakt, dus minder dan de geheele korting. De algemeene onkosten van de verschillende bedrijven zijn zeer uiteenlopend.

Wat moet de verhuurder, voor wien 12 pCt. van de huur dikwijls zijn geheele winst en meer uitmaakt, met zijn 4 pCt. fabrikantenkorting doen? Mag hij hiervoor hypotheekrentekorting krijgen, grond- en straatbelasting voldoen?

De korting, welke op de tarieven van overheids- en semi-overheidsbedrijven verlangd wordt, heeft slechts steunvergrooting tengevolge ten laste van de publieke kas.

In de uitvoering van dit plan der commissie zie ik slechts een verdere ontwrichting van het thans nog functioneerende gedeelte van ons economisch leven. Geheel willekeurig wordt een bepaalde groep producenten en distribuanten, inzonderheid de handeldrijvende middenstand en de huiseigenaren, opnieuw belast, terwijl van een stimulans van den omzet niet van beteekenis sprake is. Het stelsel zal bovendien vrij kostbaar zijn, niet het minst door de nieuwe administratieve werkzaamheden, welke aan fabrikant en distribuut worden opgelegd.

Mijn conclusie is, dat de resultaten van het werk der commissie niet aan de doelstelling hebben beantwoord, doch dat desalniettemin de distributie in natura van levensmiddelen met den meest bekwamen spoed ter hand dient te worden genomen, terwijl productief werk van werklozen ten behoeve van

werklozen eveneens dient te worden georganiseerd, eventueel door de crisiscomité's, met beschikbaarstelling ten behoeve van dat werk van de daardoor vrijkomende steungelden. Onze gesteunden moeten werken, zij en hun gezin moeten voldoende voedsel, kleding, schoeisel en dekking ontvangen, en dat alles lijkt ons, bij een goede organisatie, gepaard gaande met een vermindering van de publieke lasten, voor verwezenlijking vatbaar.

Dr. A. W. SCHIPPERS.

DE RIJKSMIDDELEN OVER MEI 1933.

De resultaten van de Rijksmiddelen over een reeks van maanden, die achter ons ligt, hebben ons zoovertrouwd gemaakt met ongunstige uitkomsten, dat een middenstaat als die over Mei jl., welke een achteruitgang van „slechts” f 1.920.800 aangeeft, terwijl de gemiddelde maandraming met niet minder dan f 3.970.700 werd overtroffen, een bevredigenden indruk maakt. Hierbij wordt dan even over het hoofd gezien, dat de totale opbrengst der middelen over die maand, welke f 35.819.900 bedraagt, voor een deel uit ontvangsten bestaat, welke het vorige jaar, toen de maand Mei f 37.740.700 opracht, nog niet werden geheven. De maandopbrengst moet, wil een juiste grond voor vergelijking worden gevonden, verminderd worden met f 988.300 aan opcenten op de invoerrechten, met f 44.000 wegens opcenten op den accijns op bier en met f 672.400, welke de opcenten op den suikeraccijns hebben opgeleverd, of in totaal met f 1.704.700. Het op deze wijze gecorrigeerde bedrag der inkomsten blijkt dan f 3.625.500 minder te zijn dan in dezelfde maand van het vorige jaar werd ontvangen, terwijl de eveneens gecorrigeerde gemiddelde maandraming met f 4.165.900 werd overtroffen. Ook na deze herziening der in den maandstaat voorkomende bedragen blijkt dus het resultaat niet onbevredigend in vergelijking met de voorafgaande maanden van het loopende jaar. Viel over die maanden telkens te constateeren, dat slechts enkele middelen een hogere opbrengst hadden geleverd dan het vorige jaar, ditmaal hebben niet minder dan tien middelen op deze wijze tot het maandresultaat medegewerkt, nl. de grondbelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de zoutaccijns, de geslachtaccijns, de wijnaccijns, de rechten en boeten van zegel, de successierechten, de domeinen en de loods-gelden. De rest der middelen liep in ontvangst terug.

De totaalopbrengst van de eerste vijf maanden van 1933 beliep f 159.089.000, d.i. f 18.208.500 minder dan in het corresponderende tijdvak van 1932. Het nadeelig verschil ten opzichte van de raming bedroeg f 156.700. Schakelt men ook hier den invloed der nieuwe middelen uit, dan stijgt het nadeelig verschil tegenover 1932 voor wat betreft de opbrengst tot f 27.674.000, terwijl vergeleken met de raming slechts f 122.300 minder werd ontvangen.

In tegenstelling met de vorige maand gaf de grondbelasting thans een vooruitgang te zien en wel met f 77.900. Zooals vanzelf spreekt, is hierin geen werkelijke verbetering te zien; de hogere opbrengst is kennelijk het gevolg van het inhalen van eenigen achterstand. Hierdoor werd de gemiddelde maandraming met f 281.900 overschreden. Het surplus over vijf maanden bedraagt f 130.500, terwijl het tekort, dat tot nu toe tegenover de raming bestond, deze maand verkeerde in een overschot van f 161.200. Dit middel blijft zich derhalve goed handhaven.

Met de inkomstenbelasting blijft het, zooals trouwens te voorzien was, treurig gaan. Ook deze maand geeft weder een groote daling. Deze belooft thans f 2.693.600, terwijl de opbrengst f 9.235.500 bedroeg. Weliswaar is dit meer dan het dubbele van de gemiddelde maandraming en wordt 5/12 van de jaarraming door de opbrengst met f 12.470.200 overtrof-

fen, doch daartegenover staat, dat deze opbrengst over vijf maanden f 9.821.400 bij het vorige jaar ten achter is gebleven. Zooals reeds vroeger werd opgemerkt, komt de teruggang geheel op rekening van de lagere kohierbedragen voor het loopende belastingjaar.

De teruggang van f 404.600, welke deze maand bij de vermogensbelasting moet worden geconstateerd, overtreft nog die, welke de voorafgaande maand viel waar te nemen. De inkomsten over vijf maanden zijn f 1.422.200 minder dan in 1932, terwijl de raming over een gelijk tijdvak met f 1.540.300 werd overtroffen. De lagere ontvangsten bij dit middel zijn, evenals bij de inkomstenbelasting, een gevolg van de lagere kohierbedragen, die den invloed van de crisis weerspiegelen.

De dividend- en tantiëmebelasting geeft een klein nadeelig verschil tegenover Mei 1932 (van f 50.300). Dat de achterstand bij de gemiddelde raming over vijf maanden reeds f 2.042.400 bedraagt, maakt niet veel uit. Erger is, dat het nadeelig verschil met hetzelfde tijdvak van 1932 thans reeds tot f 858.800 is opgelopen. Hoewel te voorzien was, dat de slechte bedrijfsresultaten van handel en nijverheid dit middel in zeer belangrijke mate zouden drukken, is laatstgenoemd bedrag over een tijdvak, waarin de dividenden en tantièmes van verschillende groote ondernemingen nog geen invloed hebben kunnen uitoefenen, wel zeer groot.

Nadat over de maanden Februari, Maart en April steeds een teruggang in de invoerrechten viel waar te nemen, geeft Mei een stijging van f 814.600. Hierbij moet echter in het oog worden gehouden, dat de opbrengst over Mei 1932 onder den invloed stond van de nawerking der rechten-verhoogingen op 1 Januari 1932. Over vijf maanden van het jaar 1933 werd f 5.437.100 minder ontvangen dan in hetzelfde tijdvak van 1932, terwijl het nadeelig verschil tegenover de raming voor vijf maanden f 5.421.000 bedraagt.

De opcenten op de rechten op den invoer hebben f 988.300 opgebracht, d.w.z. niet onbelangrijk minder dan in de voorafgaande maanden van 1933, toen de maandopbrengst geregeld meer dan f 1.000.000 bedroeg (over Maart zelfs ruim f 2.000.000). Dit behoeft niet te verwonderen, daar de invloed van de navorderingen op dezen post geleidelijk zal afnemen. Toch is ook ditmaal het 1/12 der raming nog overschreden en wel met f 113.300. Het voordeelig verschil tegenover de raming voor vijf maanden is hiermede gestegen tot f 2.597.000.

Het statistiekrecht, dat van Maart 1930 af geregeld minder heeft opgeleverd dan in de corresponderende maanden van het voorafgaande jaar, wijst thans een, zij het kleinen, vooruitgang aan (van f 6.600). Hoewel uit den aard der zaak moeilijk valt aan te geven, waardoor deze vooruitgang is veroorzaakt, kan hij een gevolg zijn van de prijsstijging van eenige grondstoffen, waarbij dan in de eerste plaats aan ijzer moet worden gedacht.

De zoutaccijns nam toe met f 3.000, de geslachtaccijns, als gevolg van stijging der veeprijzen, met f 72.100. De wijnaccijns was f 1.100 beter. De gedistilleerdaccijns liep weder terug, thans met f 269.300 als gevolg van verminderd gebruik. De daling bij den bieraccijns ad f 653.200 moet geweten worden aan het minder aantal brouwsels in Februari jl., gevolg van de vóór 1 Januari 1933 gemaakte voorraden. De opcenten op dezen accijns brachten f 44.000 op. De suikeraccijns leverde een bate van f 3.403.700 en bleef daarmede f 1.277.500 beneden het vorige jaar. Deze vermoedelijk tijdelijke inzinking wordt verklaard door de vorming van voorraden in December jl. met het oog op de n.s. opcentenheffing. Het gunstige resultaat van de eerste twee maanden is door de daaropvolgende meer dan teniet gedaan. Ook de opcenten op dezen accijns stellen teleur. Zij brachten het nog geen enkele maand tot de gemiddelde

raming en zijn daarbij over vijf maanden reeds f 2.012.000 bij de verwachting ten achter. De teruggang bij den tabaksaccijns is met inbegrip van het tekort over Mei, dat f 359.600 bedraagt, opgelopen tot f 2.119.200. Zoowel verminderd verbruik als prijsverlaging zijn hiervan de oorzaak.

De belasting op gouden en zilveren werken is, gelijk reeds eenige jaren het geval was, ook deze maand weer lager. De vermindering bedraagt f 2.900. De zegelrechten verbeterden met f 294.800, in verband met verhoogde beursbedrijvigheid, terwijl de registratierechten ditmaal een kleinen teruggang van f 5.700 vertoonden. De successierechten, welke van het begin van 1932 af steeds tekorten te zien gaven, herstelden zich tijdelijk en gaven bij een ontvangst van f 3.148.600 een hoogere opbrengst van f 772.500. De achterstand bij de raming over vijf maanden is hierdoor tot f 957.200 teruggegaan. Toch was hetzelfde tijdvak van 1932 nog f 1.705.700 gunstiger dan het loopende jaar. Zoowel de domeinen als de loods-gelden gaven een klein surplus van onderscheidenlijk f 44.200 en f 11.500. Het schijnt niet gewettigd hierop optimistische conclusies te bouwen.

Voor de fondsen moge voor ditmaal naar den midelenstaat worden verwezen.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE EERSTE WEEK VAN DE ECONOMISCHE EN MONETAIRE WERELDCONFERENTIE.

Men schrijft ons uit Londen:

Aan het einde der eerste week was de stemming te Londen in financiële kringen ten opzichte van de besprekingen ter Economische Wereldconferentie beslist optimistischer dan in het begin daarvan. Deze betere stemming was ten deele een gevolg van de zakelijke wijze, waarop de Conferentie haar taak opvatte. Tevens bespeurt men, dat de weg gebaad is voor de delegaties om de vraagstukken op langen termijn van de agenda aan te pakken door het afwenden van de dreigende onrust over de oorlogsschulden en over een voortdurenden muntoorlog en door het totstandkomen van een gedeeltelijken wapenstilstand van invoerrechten, welke door gebrek aan voldoende deelname waardeloos zou zijn geworden.

Allerwegen wordt erkend, dat Ramsay MacDonald lof toekomt voor de krachtige wijze, waarop hij het presidentschap waarneemt en op stiptheid en beknoptheid aandringt. Hierbij werd hij zoowel door het Bureau als de leiders van de verschillende delegaties gesteund, wier eerste beschouwingen slechts drie dagen duurden.

Zooals onvermijdelijk was, hebben de benoemingen van voorzitters en vice-voorzitters der Commissies in sommige kringen ontevredenheid gewekt, zoowel om nationale en particularistische, als om persoonlijke redenen. In Londensche zakenkringen is men evenwel van meening, dat zij waarschijnlijk een vlugge en afdoende behandeling van de verschillende vraagstukken zullen vergemakkelijken. Nu deze voorbereidende werkzaamheden zijn verricht, kan de Conferentie aan het werk gaan. De teleurstelling, die zich openbaarde, toen bleek, dat eenige delegaties, waaronder die van de Ver. Staten, geen volmachten bezaten om bindende overeenkomsten aan te gaan, is nu verdwenen. Het feit was tenslotte weinig verrassend, en er bestaat geen enkele aanleiding toe om te vreezen, dat deze delegaties niet in het nauwste contact met haar regeeringen staan.

In de eerste helft der week waren de afgevaardigden klaarblijkelijk meer met hun lichaam dan met hun geest bij de Conferentie. Men hield zich, zooals vanzelf spreekt, meer bezig met de Engelsch-Amerikaansche onderhandelingen over de oorlogsschulden en met de eveneens te Londen gehouden Conferenties inzake de valutastabilisatie tusschen Groot-Brittannië, Frankrijk en Amerika — de eene conferen-

tie, die van de presidenten der betrokken centrale bankinstellingen, welke in de Bank van Engeland werd gehouden, besprak de mogelijkheid van een onmiddellijk in te voeren tijdelijke bilaterale overeenkomst en de andere in Whitehall tusschen de vertegenwoordigers van de schatkisten, hield zich bezig met een onderzoek naar stabilisatie op langeren termijn.

De op effect berekende indiscretie van MacDonald om het verboden schuldenvraagstuk in zijn openingsrede in te lasschen was, zooals vanzelf spreekt, onaangenaam voor de Amerikanen, doch werd toegejuicht door de vertegenwoordigers van de Europeesche landen. Alvorens deze aangelegenheid was opgehelderd, zou het voor de Engelsche vertegenwoordigers klaarblijkelijk niet mogelijk zijn geweest een definitief programma op te stellen, en alvorens de lucht gezuiverd was, kon er geen goede verstandhouding heerschen tusschen de twee delegaties, die onbetwistbaar de hoofdrollen moeten vervullen.

Het aanvaarden door beide partijen van den gulden middenweg (een gedeeltelijke betaling) redde het aanzien van alle betrokkenen. Groot-Brittannië zou gearzeld hebben in gebreke te blijven en zou eveneens gearzeld hebben de geheele betaling te doen, zelfs voorwaardelijk. Hoewel zijn goudreserves op papier groot zijn, is de omvang van de buitenlandse saldi op korten termijn te Londen gedurende de laatste 15 maanden sterk toegenomen. De City is er zich terdege van bewust, dat, hoewel de geldstroom naar Londen ten deele uit terugkeerende gelden bestaat, een deel ervan „gevluchte kapitalen” vertegenwoordigt, die vroeg of laat weder zullen wegvloeien.

Minder voortgang werd gemaakt ten opzichte van een overeenkomst voor een tijdelijke driehoeksstabilisatie van de wisselkoersen. De Amerikaansche vertegenwoordigers waren klaarblijkelijk bevreesd voor het feit, hoe Wall-street zou reageeren op een betuiging van de daling van den Dollar en hoe het Amerikaansche volk en het Congres in het bijzonder zou reageeren op een eventueele reactie van de effectenbeurs. Te Londen verwachtte men geen overeenkomst inzake de handhaving van de New-York—Londen—Parijs noteringen op een bepaald niveau. Een dergelijke strenge stabilisatie ware inderdaad onnatuurlijk geweest en zou te zeer zijn toegejuicht door de speculanten op alle beurzen. De gemeenschappelijke politiek tot handhaving van de wisselkoersen tusschen limites, welke ver genoeg uiteen zouden liggen voor dagelijksche reële fluctuaties, doch die anderzijds dicht genoeg bijeen zouden liggen om elke vrees voor opzettelijke deviezenmanipulaties weg te nemen, werd evenwel algemeen toegejuicht. Een dergelijke politiek komt overeen met die, welke men met succes voor de Parijs-Londen notering heeft ingevoerd.

Men verwacht, dat de fluctuaties gedurende de Conferentie zich resp. tusschen \$ 4 per £ 1 en Fr. 86½ per £ 1 zullen bewegen. De voortdurende herhaling van de Engelsche Schatkist inzake de ongewenstheid van Britsche aankopen van Dollars veroorzaakte in de City eenige verbazing, daar men aannam, dat het onmiddellijk gevaar eerder in een depreciatie van den Dollar dan in die van het Pond is gelegen. Sommigen verklaren dit aldus, dat de weigering tot aankopen van Dollars een officiële meening aanduidt, dat het Pond met \$ 4 te hoog gewaardeerd is; anderen veronderstellen, dat de Schatkist het oog heeft op de meening van het Congres in de Ver. Staten ten aanzien van de regeling der schulden en dat zij wenscht, dat de schijn van een beschikbare marge voor den aankoop van Dollars wordt vermeden.

Amerika heeft zijn „reflatie”-programma nog niet ontvouwd, maar de verwijzing van den Heer Hull naar de noodzakelijkheid om de koopkracht te doen stijgen, doet veronderstellen, dat zijn land de leiding zal nemen bij het bepleiten van een stijging der groothandelsprijzen door middel van monetaire maatregelen. Bij deze politiek zal de delegatie van de Ver.

Staten binnen zekere grenzen worden gesteund door Groot-Brittannië en Japan. Op een tegenovergesteld standpunt staan Frankrijk en Italië met Polen en waarschijnlijk ook Duitschland. Alle secties zijn het eens over de wenschelijkheid van een permanente stabilisatie op langen termijn, niet slechts van de betreffende waarden van de verschillende valuta's, doch eveneens van de verhouding tusschen haar waarden en het goud. Er heerscht echter een aanzienlijk verschil van meening omtrent de waardeverhouding tot het goud, hetwelk zoo spoedig mogelijk overbrugd dient te worden.

Alle volkeren verwerpen het „economisch nationalisme”, hoewel de Canadeesche Minister-President ietwat sceptisch verklaarde, dat de volkeren zouden doorgaan invoerrechten te gebruiken om hun nationale en ras-aspiraties te beschermen. Aan deze moeilijkheden zal kunnen worden tegemoet gekomen door aanvaarding van methoden, die economische ontwaaning kunnen teweegbrengen, doordat de meeste menschen aanvoelen, hetgeen de Heer Bennett openlijk heeft gezegd. De Britsche en Amerikaansche leiders zullen ongetwijfeld moeilijkheden ondervinden bij het verzoenen van de politiek van hun eigen landen met de beminnelijke gedachten, die zij thans hebben geuit.

Ten aanzien van de buitenlandsche schulden bestond er een natuurlijke neiging van de debiteuren en crediteuren om zich in tegengestelde kampen te verdeelen. Het „landbouwblok” heeft uniform de schuldenregeling op den voorgrond geplaatst. Duitschland uitte de meening, dat de Conferentie allereerst tot overeenstemming omtrent crediet- en financiële vraagstukken moet komen. Van de zijde der crediteuren daarentegen, verwezen de Ver. Staten eenigszins bedekt naar de mogelijke behoefte aan een reorganisatie van de schulden ten aanzien van bepaalde landen; Italië merkte evenwel op, dat de belegger moest voelen, dat zijn belangen, die op den duur de basis vormen voor den vooruitgang der wereld, werden behartigd. Chamberlain, die, naar het schijnt, de grootste verwachtingen koestert van de verlichting van lasten door een stijging van het prijsniveau, verwees zeer sympathiek naar de behoefte aan financiële steun voor de zwakkere naties van de zijde der sterke staten met aanzienlijke goudreserves, alvorens men van hen mocht verwachten, dat zij de controle over hun wisselkoersen zouden opheffen.

Indien wij het werk aan het einde van de eerste week van de jongste en grootste Economische Wereldconferentie resumeeren, mogen wij gerust zeggen, dat meer werd bereikt, dan eenig deskundig waarnemer verwachtte. De Conferentie werd onder buitengewoon moeilijke omstandigheden geopend, terwijl haar besprekingen waren overschaduwed door vraagstukken, welke haar verwachtingen reeds bij den aanvang dreigden teniet te doen. Deze vraagstukken werden voorzoover niet opgelost, terzijde gezet. Ter zelfder tijd werden de cynische verwachtingen, dat de Conferentie zou worden ondergedompeld in plotseling opkomende overstromingen van welsprekendheid, niet verwezenlijkt.

Indien men rekening houdt met de natuurlijke terughoudendheid van elke delegatie om al haar kaarten ineens bloot te leggen, hadden de openingspeeches veel meer practische waarde dan men had mogen verwachten. Waar de Conferentie haar voorbereidende werkzaamheden in record-tijd heeft verricht, is zij thans in Commissies onderverdeeld, die de practische politiek moeten bespreken. Het zou tot niets dienen, te trachten de moeilijkheden, die nóg op den weg van monetaire en economische overeenstemming liggen, te verkleinen, maar de ontwikkeling gedurende de eerste week was bepaald hoopvol.

STATISTIEKEN BETREFFENDE DE PRODUCTIE, HET VERBRUIK EN DEN IN- EN UITVOER VAN SUIKER.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen zendt ons onderstaande statistieken:

WERELDSUIKERPRODUCTIE.

in 1.000 metrieke tons ruwzuikervoorde.

	1913/ '14	1930/ '31	1931/ '32	1932/'33 Raming
Bietsuiker:				
Europa:				
Duitschland	2.716	2.547	1.595	1.090
Tsjecho-Slowakije		1.143	814	630
Oostenrijk	1.680	150	163	165
Hongarije		234	125	103
Frankrijk	797	1.205	874	1.018
België	230	283	205	264
Nederland	231	296	172	240
Polen	—	782	493	417
Sovjet-Rusland	1.740	1.979	1.493	940
Denemarken	144	168	122	192
Zweden	137	187	144	235
Italië	330	415	363	319
Spanje	188	322	402	260
Joego-Slavië	6	103	83	85
Roemenië	37	182	48	64
Groot-Brittannië	4	479	284	373
Overig Europa	17	152	100	155
Totaal Europa	8.257	10.627	7.480	6.550
Amerika:				
Vereenigde Staten, Canada en Argentinië	753	1.266	1.234	1.421
Australië:				
Victoria (Maffra)	1	4	6	6
Azië:				
Japan, Korea, Manchoerije Turkije en Perzië	4	31	39	49
Totaal bietsuikerproductie	9.015	11.928	8.759	8.026
Rietsuiker:				
Europa:				
Spanje	8	22	21	22
Amerika:				
Louisiana, Texas en Florida	283	194	166	247
Portorico en Maagden-eilanden	336	712	904	805
Hawai	560	905	933	910
Cuba	2.672	3.214	2.678	2.050
Britsch West-Indië en Britsch Guyana	251	349	422	461
Fransch West-Indië	81	62	77	66
Haiti en Dom. Rep. ^{a)}	107	390	459	450
Mexico	161	293	260	200
Midden-Amerika	59	126	112	101
Peru ^{b)}	179	391	409	380
Argentinië ^{b)}	278	382	346	348
Brazilië	203	937	975	900
Overig Zuid-Amerika ^{c)}	44	99	117	99
Totaal Amerika	5.214	8.054	7.858	7.017
Azië:				
Britsch-Indië	2.678	2.923	3.831	4.690
Java ^{a)}	1.531	3.171	3.004	(*2.751)
Formosa en Japan	254	932	1.154	840
Philippijnen ^{d)}	233	795	999	1.050
Overig Azië	323	230	270	270
Totaal Azië	5.019	8.051	9.258	9.601
Afrika:				
Egypte	69	122	147	127
Mauritius	272	225	167	251
Unie van Zuid-Afrika	84	357	296	326
Overig Afrika	81	182	170	211
Totaal Afrika	506	886	780	915
Australië:				
Queensland en Nieuw Zuid-Wales	270	545	610	536
Fidji	94	93	73	142
Totaal Australië	364	638	683	678
Totaal rietsuikerproductie	11.111	17.651	18.600	18.233
Wereldsuikerproductie	20.126	29.579	27.359	26.259

*) De productie 1933 zal wellicht 1.400.000 ton ruwzuikervoorde bedragen; ^{a)} Excl. de in huisindustrie geproduceerde suiker; ^{b)} Suiker tel quel; ^{c)} Excl. de productie der kleine molens; ^{d)} Excl. de in het binnenland verbruikte Muscovadensuiker.

WERELDVERBRUIK VAN SUIKER. *)

Zooals men ziet, is de productie van Java voor 1932/'33 opgenomen met 2.751.000 ton. Deze hoeveelheid betreft de productie van 1932. De productie van April tot November 1933, die zooals bekend veel lager zal zijn, zal in de statistieken van 1933/'34 worden verwerkt.

	1931/'32		1930/'31	
	Verbr. in 1000 t.	Verbr. p. hoofd volking in K.G.	Verbr. in 1000 t.	Verbr. p. hoofd volking in K.G.
Europa:				
Duitschland	1.492	23.0	1.690	26.2
Tsjecho-Slowakije	396	26.7	401	27.2
Oostenrijk	200	30.0	195	29.0
Hongarije	93	10.7	114	13.1
Zwitserland	183	44.8	183	45.0
Frankrijk	1.018	24.2	1.089	26.0
België	232	28.7	227	28.2
Nederland	325	40.5	319	40.3
Groot-Brittannië	2.184	47.1	2.268	49.1
Polen	332	10.4	372	11.8
Sovjet-Rusland ^{c)}	1.500 ^{a)}	9.2	1.650 ^{a)}	10.3
Denemarken	197	55.1	193	54.4
Zweden	265	43.0	267	43.5
Italië	336	8.1	369	9.0
Spanje	316	13.7	297	13.0
Overig Europa ^{c)}	790	9.6	878	10.8
Totaal Europa	9.859	17.8	10.512	19.1
Azië:				
China en Hongkong	605 ^{b)}	1.4	875 ^{b)}	2.0
Britsch-Indië	4.517	12.5	3.941	11.0
Japan en Formosa	922	13.2	905	13.1
Java	402	9.5	395 ^{d)}	(49.5)
Overig Azië ^{e)}	578 ^{a)b)}	5.7	603 ^{a)b)}	6.0
Totaal Azië	7.024	6.9	6.719	6.6
Afrika:				
Egypte	108	7.1	94	6.3
Unie van Zuid-Afrika	173	19.0	173	19.4
Mauritius	12	28.1	11	26.1
Overig Afrika	377 ^{a)b)}	3.0	386 ^{b)}	3.1
Totaal Afrika	670	4.5	664	4.5
Amerika:				
Vereenigde Staten	5.918	46.9	6.064	48.7
Hawai	20	49.8	20	51.2
Portorico en Maagden-eilanden	50	31.4	50	31.9
Cuba	150 ^{a)b)}	40.4	152 ^{b)}	41.5
Canada	428 ^{b)}	41.8	458 ^{b)}	45.3
New-Foundland	7 ^{a)b)}	26.0	8 ^{b)}	30.0
Britsch West-Indië en Guyana	44 ^{b)}	19.4	44 ^{b)}	19.6
Fransch West-Indië	5	9.8	5	9.8
Haiti en Dominikaansche Republiek	28	7.3	29	7.8
Mexico	200	11.8	211	12.7
Midden-Amerika	86 ^{b)}	12.2	81 ^{b)}	11.7
Argentinië ^{f)}	345	29.5	385	33.6
Brazilië	840 ^{a)}	20.1	850 ^{a)}	20.7
Peru ^{f)}	60	9.6	61	9.8
Overig Zuid-Amerika	204 ^{a)b)}	8.4	237 ^{a)b)}	10.0
Totaal Amerika	8.385	32.6	8.655	34.2
Australië:				
Australië (Vasteland)	315 ^{a)b)}	47.7	322 ^{b)}	49.5
Overig Australië	82 ^{b)}	22.2	67 ^{b)}	18.7
Totaal Australië	397	38.5	389	38.5
Wereld	26.335	13.2	26.939	13.6

*) Excl. de donkere suiker van de primitieve molens in Azië en Zuid-Amerika; ^{a)} Geraamd; ^{b)} Kalenderjaar 1932, 1931; ^{c)} Incl. het Aziatisch gebied van Sovjet-Rusland en Turkije; ^{d)} 11 maanden; ^{e)} Excl. de op de Philippijnen verbruikte Muscovadensuiker; ^{f)} Telquel. Kalenderjaar 1931, 1930.

WERELD IN- EN -UITVOER VAN SUIKER.

in 1.000 metrieke tons ruwsuikerwaarde.

	Invoer		Uitvoer	
	1931/ '32	1930/ '31	1931/ '32	1930 '31
Europa:				
Duitschland	20	17	119	431
Tsjecho-Slowakije	—	—	505	570
Oostenrijk	18	68	—	—
Hongarije	—	—	57	84
Zwitserland	178	178	1	—
Frankrijk	386	357	306	312
België	71	36	58	74
Nederland	179	90	38	54
Groot-Brittannië	2.251	1.872	281	134
Polen	—	—	242	299
Sovjet-Rusland ^{c)}	46	41	129	304
Denemarken	63	36	1	1
Zweden	99	86	—	—
Italië	5	6	9	10
Overig Europa ^{c)}	531	578	21	38
Totaal Europa	3.847	3.365	1.767	2.311
Azië:				
China en Hongkong	383 ^{b)}	698 ^{b)}	—	—
Britsch-Indië	713	1.147	55 ^{a)}	53
Japan en Formosa	59	265	93	250
Java	—	—	1.629	2.144 ^{d)}
Philippijnen	1 ^{b)}	1 ^{b)}	945	744
Overig Azië ^{b)}	548 ^{a)}	579 ^{a)}	65 ^{a)}	67 ^{a)}
Totaal Azië	1.704	2.690	2.787	3.258
Afrika:				
Egypte	—	9	1	4
Unie van Zuid-Afrika	4	5	145	175
Mauritius	—	—	160 ^{a)}	210 ^{a)}
Overig Afrika ^{b)}	337 ^{a)}	351	151	159
Totaal Afrika	341	365	457	548
Amerika:				
Vereenigde Staten	2.885	3.174	59	75
Hawai				
Portorico en Maagden- eilanden				
Cuba ^{b)}	—	—	2.681	2.715
Canada en New Found- land ^{b)}	401	441	5	8
Britsch West-Indië en Guyana ^{b)}	5	5	368	303
Fransch West-Indië ^{b)}	—	—	84	51
Haiti en Dominikaansche Republiek	—	—	439 ^{a)} ^{b)}	337 ^{b)}
Mexico	—	—	30 ^{a)}	27
Midden Amerika ^{b)}	1	2	21	26
Argentinië ^{c)}	4	5	4	4
Brazilië ^{b)}	—	—	40	11
Peru ^{e)}	—	—	362	339
Overig Zuid-Amerika ^{b)}	124 ^{a)}	167 ^{a)}	25 ^{a)}	25
Totaal Amerika	3.420	3.794	4.118	3.921
Australië:				
Australië (Vastland) ^{b)}	—	—	300 ^{a)}	225 ^{a)}
Overig Australië ^{b)}	79	63	134	69
Totaal Australië	79	63	434	294
Wereld	9.391	10.277	9.563	10.332

^{a)} Geraamd; ^{b)} Kalenderjaar 1932, 1931; ^{c)} Incl. het Aziatisch gebied van Sovjet-Rusland en Turkije; ^{d)} 11 maanden; ^{e)} Suiker tel quel; Kalenderjaar 1931, 1930.

AANTEKENINGEN.

De „veertien punten” van de Internationale Kamer van Koophandel.

(Conclusies van het rapport aan de Economische en Monetair Wereldconferentie te Londen, zoals dit door het congres te Weenen definitief is vastgesteld.)

1. De op de Economische en Monetair Wereldconferentie vertegenwoordigde regeeringen moeten alles in het werk stellen, teneinde op politiek gebied de voorwaarden voor vrede en vertrouwen te scheppen, welke de onmisbare basis vormen voor elk plan tot economisch herstel.

2. De regeeringen, die betrokken zijn bij de kwestie der onderlinge staatsschulden, moeten onverwijld er toe overgaan deze kwestie als onderwerp van discussie uit te schakelen.

3. Het is van het grootste belang weder een bevredigend functioneërend internationaal betaalmiddel tot stand te brengen. Dit betaalmiddel moet verzekeren:

- de stabiliteit der wisselkoersen;
- een redelijke mate van prijsstabiliteit, voor zoover de prijzen onderhevig zijn aan den invloed van monetaire factoren.

De wereldconferentie moet een beweging inleiden tot algemeen terugkeer tot een vrije goudvaluta en wel daardoor, dat de voorwaarden worden geschapen, waaronder zulk een valuta bevredigend werken kan.

Het goed functioneeren van een vrije goudvaluta hangt niet slechts van de voorwaarden af, die noodzakelijk zijn voor het bevredigend werken van elk betaalmiddel — zooals de opruiming van handelsbelemmeringen en de verlaging der douanetarieven, voorwaarden van de allergrrootste betekenis voor een herstel van het bedrijfsleven — maar ook van talrijke voorwaarden van technische aard, die in dit rapport vermeld zijn.

4. Talrijke valuta's hebben thans schommelende koersen. De betreffende regeeringen moeten er naar streven, hierin zoo spoedig mogelijk verbetering te brengen. De *de facto* stabilisatie van betaalmiddelen is een essentiële voorwaarde, niet slechts voor het opheffen der deviezencontrole, maar ook voor het opruimen der handelsbelemmeringen en het verlagen der douanetarieven. Voor alles is het noodzakelijk een eind te maken aan den wedloop om de waardevermindering der betaalmiddelen.

5. De regeeringen moeten overeenkomen orde in de financiën van hun land te scheppen, hun begrotingen in evenwicht te brengen — voornamelijk door verlaging der uitgaven — en een inflatie onder alle omstandigheden te vermijden. Anders zou de uitwerking van een groot deel van de overige maatregelen tot economisch herstel geremd of opgeheven worden.

6. Alle regeeringen moeten er toe bijdragen een prijsstijging der grondstoffen te bewerken en wel daardoor, dat zij, door opheffing van belemmeringen, gunstige voorwaarden voor de herleving van den wereldhandel scheppen.

7. De oplossing van het probleem der internationale schulden moet vergemakkelijkt worden. Daartoe moeten:

- de crediteurlanden een economische politiek voeren, die de betaling van schulden in den vorm van goederen en diensten mogelijk maakt;
- de debiteurlanden hun uiterste best doen om betalingsstakingen te voorkomen;
- crediteuren en debiteuren in een atmosfeer van goede gezindheid tegenover elkaar staan ten einde elk geval, waarin een herziening gewenscht of onvermijdelijk is, naar zijn bijzondere omstandigheden te regelen;
- te dien einde nationale en internationale organisaties in het leven worden geroepen, welke kunnen optreden als gevolmachtigde vertegenwoordigers van de obligatiehouders en de overige categorieën van schuldeischers;
- de bestaande organisaties benut worden teneinde het treffen van overeenkomsten tusschen debiteuren en crediteuren te verhaasten; in geval deze lichamen onvoldoende zouden blijken, moet daartoe een bijzondere organisatie tot stand gebracht worden;
- het makkelijker gemaakt worden, dat geregeld juiste en volledige statistieken over de kapitaalbeweging en de schuldverplichtingen tusschen de verschillende landen samengesteld kunnen worden.

8. In overeenstemming met de vorderingen, die de oplossing van bovengenoemd probleem zal maken, moeten de regeeringen hun best doen het betalingsverkeer met het buitenland te bevrijden uit het thans bestaande net van belemmeringen en van clearingovereenkomsten.

9. Geen moeite mag gespaard worden om te geraken tot vermindering of opheffing der belemmeringen en beperkingen, waaraan tegenwoordig het verkeer van personen, goederen, kapitalen en diensten is onderworpen.

In afwachting hiervan moeten de regeeringen overeenkomen uit deze belemmeringen geen blijvend element te maken van hun nationale politiek en zodoende nieuwe beperkingsmaatregelen vermijden.

10. De regeeringen moeten het eens worden over de dringende noodzakelijkheid, de douanetarieven terug te brengen van het bovenmatig hoge peil, waarop deze tegenwoordig staan, en over de methoden, welke deze daling mogelijk maken. Het is noodzakelijk aan elke nieuwe verhoging der tarieven een eind te maken. Zonder de voordelen van bilaterale overeenkomsten in twijfel te willen trekken, gelooven velen, dat, wanneer staten de mogelijkheid vinden onderling tariefverlagingen tot stand te brengen, zij daartoe moeten worden aangemoedigd, met inacht-

neming der voorwaarden, welke door den Volkenbond zijn aangegeven en welke in dit rapport zijn vermeld.

Deze quaestie stelt het probleem van de eventuele uitzonderingen op de meestbegunstigingsclausule aan de orde. Velen zijn van meening, dat dergelijke groepsgewijze overeenkomsten door een internationale conventie omtrent de uitzonderingen op de clausule zouden vergemakkelijkt worden. Anderen daarentegen blijven trouw aan de methode der bilaterale overeenkomsten en aan de onvoorwaardelijke clausule.

Welke methode echter ook toegepast zal worden, in elk geval moeten de voorwaarden geschapen worden om de douanetarieven op een veel lager niveau te stabiliseeren.

11. Onder de tegenwoordige omstandigheden moet een verdere stijging van de productie van grondstoffen vermeden worden, wanneer deze het herstel der prijzen en van het bedrijfsleven zou verhinderen.

12. Indien men door overeenkomsten tusschen producenten een sterke overproductie en de daaruit volgende verstoring van het evenwicht der prijzen verzwakken kan, moeten de regeeringen het afsluiten van dergelijke overeenkomsten bevoornden.

13. De belemmeringen voor het zeevaart- en luchtvaartverkeer moeten opgeheven of verminderd worden.

14. Ook indien het voor de oriëntering van de nationale politiek van elk land nuttig kan wezen, algemeene principes tot bevrijding van de wereldhuishouding en tot herstel van een gezonden financiëlen toestand op te stellen, zoo moet toch de werkelijke taak der Economische en Financiële Wereldconferentie — welke, naar wij hopen, bestaan zal uit van volledige volmachten voorzien gedelegeerden — daarin bestaan om, waar dit slechts eenigszins mogelijk is, concrete teksten voor internationale overeenkomsten op te stellen, welke voor ratificatie in een nabije toekomst in aanmerking komen en een omvangrijk programma voor het economisch herstel bevatten.

Indien de conferentie tot zulke overeenkomsten komt, moet zij tevens een garantie voor de doorlopende toepassing en voor de verdere uitwerking van haar programma scheppen.

Rotterdam in het eerste kwartaal van 1933.

De statistiek, welke de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam het licht heeft doen zien met betrekking tot handel, nijverheid en verkeer dier stad in het eerste kwartaal van 1933, toont voor het eerst sedert langen tijd eenige stabiliteit in den toestand, zij het dan, dat, alles tezamen genomen, de tendens nog eer naar beneden dan naar boven schijnt te wijzen. Intusschen steekt er een bemoedigende gedachte in, dat onze stad thans mogelijk op den bodem van den put is aangekomen. De verlaging der haven-gelden, welke nu weldra werkelijkheid zal zijn, wordt dan wel op een belangrijk tijdstip ingevoerd. Meer dan een mogelijkheid is er intusschen nog niet en eerst de toekomst zal kunnen leeren, of wij de eerste zwaluw hebben begroet dan wel ons met een dood muschje hebben verblijd.

Het aantal der in onze haven binnengekomen zeeschepen heeft in het eerste kwartaal van 1931, 1932 en 1933 onderscheidenlijk bedragen 2742, 2448 en 2319, hun inhoud onderscheidenlijk 4.439.124, 3.550.078 en 3.527.512 tons netto. Naar hieruit blijkt, is het verlies in aantal ditmaal op de kleinere scheepstypes geleden. Het aantal der den Nieuwen Waterweg binnengekomen zeeschepen met een diepgang van 75 fM. of meer heeft onderscheidenlijk 594, 310 en 319 bedragen. Voor het geheele havengebied in de Rijn-Maasdelta zien wij zelfs een toeneming van de binnengeloopen tonnages: vergeleken bij het eerste kwartaal van 1932 is er een vermeerdering geweest van 4.376.003 tot 4.451.461 ton. Vooral Schiedam en Vlaardingen hebben daarvan geprofiteerd. Met Dordrecht/Zwijndrecht blijft het daarentegen slecht gaan. Uit de specificaties blijkt, dat vooral de ertslanden, de houtgebieden, het Verre Oosten en de Ver. Staten in toenemende mate aandeel hebben in de vaart op Rotterdam. De afvaarten van geregelde lijnen zijn weder een stuk minder talrijk dan een jaar tevoren; het verschil wordt echter meer dan verklaard door den achteruitgang van de afvaarten in de korte vaart.

Hoe de groote concurrerende havens aan de Noordzee zich onderling verhouden, kan het best blijken uit de volgende staten:

Eerste kwartaal van:	Binnengekomen schepen in:		
	Antwerpen	Nieuwe Waterw.	Gr.-Hamburg
1930	2810	3751	4405
1931	2552	3384	4583
1932	2355	2959	4408
1933	2307	2787	4078

Eerste kwartaal van:	Binnengekomen tonnage in:		
	Antwerpen	Nieuwe Waterw.	Gr.-Hamburg
1930	4.988.197	6.263.699	5.298.206
1931	4.646.631	5.545.862	5.037.986
1932	4.151.922	4.376.003	4.565.917
1933	4.174.564	4.451.461	4.234.534

Deze overzichten scherpen ons weder, voor zoover dat nog noodig is, in, dat wij zwaar verloren hebben, maar zij leeren tevens, dat nog niets verloren is. Regeneratie blijkt mogelijk. Daarbij mag echter niet vergeten worden, dat de cijfers van den geheelen Nieuwen Waterweg voor de tonnage (dus de belangrijkste) gunstiger zijn dan voor Rotterdam alleen.

Op den Rijn is het aantal der beladen scheepstonnen in afgaande richting verder gedaald, in opgaande richting niet onaardig gestegen. Het Rotterdamse Rijnvaartverkeer heeft echter niet voldoende in deze winst gedeeld. De Belgische Rijnvaart heeft daarvan in verhouding meer gekregen.

Wat het goederenverkeer betreft, blijken in- en uitvoer ter zee over Rotterdam verder te zijn gedaald, de doorvoer in beide richtingen gestegen. Alles tezamen genomen zien wij voor de groote Noordzeehavens de volgende uitkomst:

Eerste kwartaal van:	Goederenverkeer ter zee in tonnen:		
	Antwerpen	Nieuwe Waterw.	Gr.-Hamburg
1930	5.854.842	11.242.292	6.559.917
1931	4.865.091	8.796.346	5.581.369
1932	4.192.436	5.815.820	4.896.257
1933	4.641.315	6.089.335	4.577.721

Ten aanzien van de belangrijkste cijfers — die over het goederenvervoer — blijkt Antwerpen ditmaal dus het best te hebben geboerd en Groot-Hamburg het slechtst. Bovendien heeft Antwerpen dit voor; dat het zijn winst heeft behaald op stukgoed, althans voornamelijk, terwijl de Nieuwe Waterweg meer hout en erts heeft getrokken. Antwerpen is ook de eenige der drie havens, waar de uitgaande lading is toegenomen, waardoor het zoo begerde evenwicht in de havenbalans bijna is bereikt.

Op den Rijn is het goederenvervoer ook weder wat drukker geweest, doch de Rotterdamse Rijnvaart heeft daarvan niet naar evenredigheid geprofiteerd. Haar aandeel op het totale verkeer langs Lobith is dan ook gedaald van 47,72 pCt. tot 46,21 pCt., dat van België en Antwerpen gestegen tot de ongewoon hooge cijfers van 28,09 pCt. en 14,55 pCt. Het Rijnzeeverkeer blijft zich voorspoedig ontwikkelen.

Om tenslotte nog eens goed te laten voelen, hoever onze stad ook thans nog van het doel af is: het aantal door de havenarbeiders gewerkte taken is gedaald van 732.094 in het eerste kwartaal van 1932 tot 640.800 in het eerste kwartaal van 1933. L.

De tekst van de Amerikaansche Wet i.z. gecontroleerde inflatie.

Rectificatie. In het nummer van 17 Mei jl. hebben wij den volledigen tekst gepubliceerd van het amendement op de Farm Relief Bill, door Senator Thomas op 20 April jl. bij den Senaat ingediend. De definitieve wet is thans verschenen in het Federal Reserve Bulletin van Mei 1933. Daaruit blijkt, dat in den door ons gepubliceerden tekst op verschillende plaatsen wijzigingen zijn aangebracht. De voornaamste zullen wij hieronder vermelden.

De laatste zin van 1a (te beginnen met „The provisions of” enz.) moet worden vervangen door:

No suspension of reserve requirements of the Federal

Reserve banks, under the terms of section 11(c) of the Federal Reserve Act, necessitated by reason of operations under this section, shall require the imposition of the graduated tax upon any deficiency in reserves as provided in said section 11(c). Nor shall it require any automatic increase in the rates of interest or discount charged by any Federal Reserve bank, as otherwise specified in that section. The Federal Reserve Board, with the approval of the Secretary of the Treasury, may require the Federal Reserve banks to take such action as may be necessary, in the judgment of the Board and of the Secretary of the Treasury, to prevent undue credit expansion.

De eerste zin van de paragraaf „Fixing the weight of Gold Dollar” tot „or in the case the government of the United States” enz. luidt als volgt:

(2) By proclamation to fix the weight of the gold dollar in grains nine tenths fine and also to fix the weight of the silver dollar in grains nine tenths fine at a definite fixed ratio in relation to the gold dollar at such amounts as he finds necessary from his investigation to stabilize domestic prices or to protect the foreign commerce against the adverse effect of depreciated foreign currencies, and to provide for the unlimited coinage of such gold and silver at the ratio so fixed.

Verder vervalt § a van het hoofdstuk „Silver Bullion” geheel en moet worden vervangen door de volgende paragraaf.

(a) The President is authorized, for a period of six months from the date of the passage of this Act, to accept silver in payment of the whole or any part of the principal or interest now due, or to become due within six months after such date, from any foreign government or governments on account of any indebtedness to the United States; such silver to be accepted at not to exceed the price of 50 cents an ounce in United States currency. The aggregate value of the silver accepted under this section shall not exceed \$ 200.000.000.

Tenslotte besluit deze wet met een nieuwe afdeeling No. 46 (de nummers 34, 35 en 36, zijn veranderd in 43, 44 en 45).

Section 46.

Section 19 of the Federal Reserve Act, as amended, is amended by inserting immediately after paragraph (c) thereof the following new paragraph:

„Notwithstanding the foregoing provisions of this section, the Federal Reserve Board, upon the affirmative vote of not less than five of its members and with the approval of the President, may declare that an emergency exists by reason of credit expansion, and may by regulation during such emergency increase or decrease from time to time, in its discretion, the reserve balances required to be maintained against either demand or time deposits.”

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER OPBRENGSTEN VAN HET STAATSBEDRIJF DER P.T.T.

APRIL 1933.

Omschrijving	Werkelijke opbrengst Apr. 1933	Meer of minder dan	
		Apr. 1932	Begrooting
Posterijen	f 2.943.009	- f 93.416	- f 100.391
Telegrafie	„ 328.452	- „ 29.781	- „ 3.608
Telefonie	„ 1.950.399	+ „ 69.690	+ „ 1.799
Postcheque- en Girodienst	„ 719.714	+ „ 42.019	+ „ 118.814
Totalen	f 5.941.574	- f 11.488	+ f 16.614

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK

	Maart 1933.		Maart 1932.	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Rek.houders	48.332	f 1.404.747.000	47.086	f 1.530.155.000
Door H.-bank plaatselijk	35.562	„ 1.188.073.000	34.027	„ 1.269.075.000
Voldoening Rijksbelast.	1.043	„ 10.085.000	1.044	„ 9.816.000

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Met 1933	Sedert 1 Januari 1933	Overeenkomstige periode 1932
Directe belastingen.			
Grondbelasting	768.737	2.595.351	2.464.860
Personeele belasting ¹⁾	—	—	46.771
Inkomstenbelasting ..	9.235.465	33.303.589	43.124.985
Vermogensbelasting ..	1.618.571	5.706.988	7.129.162
Dividend- en tantiëmebel.	699.771	2.332.558	3.191.396
Invoerrechten	6.529.079	26.245.630	31.682.733
Opc. op rechten op d. inv. ²⁾	988.325	6.971.977	—
Statistiekrecht	170.800	780.060	890.031
Accijnzen			
Zout	166.552	929.495	1.011.123
Geslacht	616.850	2.706.120	2.788.722
Wijn	49.504	438.105	674.156
Gedistilleerd	2.377.237	12.300.075	13.815.169
Bier	243.060	3.886.219	4.121.766
Opc. op accijnzen op Bier ³⁾	44.029	130.584	—
Suiker	3.403.692	20.503.860	22.594.374
Opc. op acc. op Suiker ²⁾	672.417	2.362.985	—
Tabak	1.924.688	9.547.492	12.090.839
Bel. op gouden en zilverw.	51.491	259.444	307.541
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	³⁾ 1.436.186 ⁴⁾	6.099.146 ⁵⁾	7.037.347
Registratierechten ..	1.049.453	4.714.428	4.922.931
Successierechten	3.148.636	14.042.798	15.748.485
Domein-, wegen en vaart.			
Staatsloterij	16.894	234.822	235.031
Loosgeld	285.948	1.433.872	1.423.877
Totaal-Generaal ..	35.819.914	159.089.253	177.297.706

¹⁾ Met ingang v. h. belastingjaar 1931 wordt de personeele bel. ge-
heven ten bate v. d. gem., zoodat de in dezen staat vermelde bedragen
uitsluitend vroegere belastingjaren betreffen. ²⁾ Wegens de wijzigingen,
tijdens de behandeling aangebracht in het ontwerp dat geleid heeft
tot de wet van 24 Dec. 1932, Stbl. No. 634, worden de opcenten op de
invoerrechten en de opcenten op den bieraccijnzen lager geraamd dan
geschiede in de toelichting bij de Middelenwet, en worden nieuw
ingevoegd de opcenten op den suikeraccijnzen. ³⁾ Hieronder begrepen
f 395.346 wegens zegelrecht enz. (Beursbel.). ⁴⁾ f 1.385.077. ⁵⁾ f 1.127.919

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	1.324.940	4.764.255	7.402.516
Verdedigingsbelasting ..	1.324.940	4.764.255	7.402.516
Opcenten:			
Grondbelasting	463.121	1.703.808	1.969.730
Personeele belasting ..	—	—	8.060
Inkomstenbelasting ..	1.845.133	6.670.728	8.468.894
Vermogensbelasting ..	887.294	3.135.141	3.929.234
Dividend- en tantiëme- belasting	230.924	769.754	1.053.161
Invoerr. Zuidvruchten	145.193	732.588	242.353
Opc. invoerr. op Zuidvr.	43.558	219.776	—
Accijnzen op Wijn	33.260	332.236	417.864
„ „ Gedistilleerd	237.724	1.230.007	1.381.517
„ „ Suiker	333.783	2.036.283	151.373
Tabaksacc. op sigaretten	591.062	2.484.837	2.014.409
Zegelrecht v. buitl. eff.	67.884	362.404	239.376
Totaal	6.203.876	24.441.817	27.278.487

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	2.035.511	7.686.135	7.624.856
Wegenbelasting	2.035.511	7.686.135	7.624.856
Rijwielbelasting	28.833	129.735	101.248
Totaal	2.064.344	7.815.870	7.736.104
INKOMSTEN TEN BATE VAN HET „GEMEENTEFONDS”			
Gemeentefondsbelasting .	9.852.262	35.459.419	42.445.816
Tijd. opc. Gemeentef. bel.	961	961	—
Opcenten Vermogensbel.	784.725	2.755.728	3.320.783
Tijd. opc. Vermogensbel.	186	186	—
Totaal	10.638.134	38.216.294	45.766.599

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1933.

Dienstjaren	Grond- belasting	Inkomsten- belasting	Vermogens- belasting
1930/31	—	177.053	28.921
1931/32	12.921	1.059.358	178.803
1932/33	727.245	32.064.106	5.498.643
1933/34	1.855.185	3.072	621
Totalen	2.595.351	33.303.589	5.706.988

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 3½ 12 Mei '33	Lissabon 6¼ 4 Apr. '32
	Bel. Binn. Eff. 4 12 Mei '33	Londen 2 30 Juni '32
	Vrsch. in R.C. 4 22 Sept. '32	Madrid 6 26 Oct. '32
Athene	9 3 Dec. '32	N.-York F.R.L. 2½ 25 Mei '33
Batavia	4½ 10 Mrt. '30	Oslo 3½ 23 Mei '33
Belgrado	7½ 20 Juli '31	Parijs 2½ 9 Oct. '31
Berlijn	4 22 Sept. '32	Praag 3½ 25 Jan. '33
Boekarest	7 3 Mrt. '32	Pretoria 3½ 15 Mei '33
Brussel	3½ 13 Jan. '32	Rome 4 9 Jan. '33
Budapest	4½ 17 Oct. '32	Stockholm 3 1 Juni '33
Calcutta	3½ 16 Feb. '33	Tokio 4.38 17 Aug. '32
Dantzig	4 12 Juli '32	Weenen 5 23 Mrt. '33
Helsingfors	5½ 2 Juni '33	Warschau 6 20 Oct. '32
Kopenhagen	3 1 Juni '33	Zwits. Nat. Bk. 2 22 Jan. '31

WISSELKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1933				1932	1931	1914
	17 Juni	12/17 Juni	6/10 Juni	29 Meij 3 Juni	13/18 Juni	15/20 Juni	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	2-1/4	1 3/4-2 1/4	1 3/4-2	1 7/8-2 1/4	3/8	7/8-1	3 1/8-3 1/2
Londen Daggeld...	1/4-1	1/4-1	1/4-1	1/4-1	1/4-1 1/2	3/4-2	1 3/4-2
Berlijn Daggeld...	4 3/8-5 1/2	4 3/8-5 1/2	4 3/8-5 1/2	4 3/8-5 1/2	5-6 1/4	6 1/2-9	—
New York Daggeld 1)	1	1	1	1	1	1	1

1) Koers van 16 Juni en daaraan voorafgaande weken t.m. Vrijdag.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
13 Juni 1933	2.03 3/4	8.42 1/2	58.50	9.79 1/2	34.77 1/2	99 3/8
14 " 1933	2.07 1/2	8.46 1/4	58.80	9.79 3/4	34.81	99 3/8
15 " 1933	2.07 1/8	8.43 3/4	58.90	9.79 1/2	34.77 1/2	99 3/8
16 " 1933	2.08 7/8	8.43	59.02 1/2	9.79 1/2	34.77	99 3/8
17 " 1933	2.07	8.43 1/2	59.05	9.79 1/2	34.77	99 3/8
19 " 1933	2.04 1/8	8.43 1/4	59.—	9.79 1/2	34.75	99 3/8
Laagste d.w.1)	2.01	8.41	58.15	9.78 1/2	34.70	99
Hoogste d.w.1)	2.09 1/4	8.46 1/4	59.15	9.79 3/4	34.82 1/2	99 1/2
Muntpariteit	2.4878	12.1070	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Vilaan **)	Madrid **)
13 Juni 1933	48.04	—	7.41	1.50	12.98	21.28
14 " 1933	48.07 1/4	—	7.41 1/2	1.50	13.—	21.30
15 " 1933	48.07	—	7.41	1.50	12.98 1/2	21.27 1/2
16 " 1933	48.05	—	7.42	1.50	13.01	21.27 1/2
17 " 1933	48.04	—	7.41	1.50	—	—
19 " 1933	48.03 1/2	—	7.42	1.50	13.01 1/2	21.25
Laagste d.w.1)	47.97 1/2	28.—	7.37 1/2	1.45	12.90	21.15
Hoogste d.w.1)	48.10	28.25	7.45	1.55	13.07 1/2	21.35
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
13 Juni 1933	4,10 1/2	4,77 3/4	28,52	48,67
14 " 1933	4,10 1/4	4,77 1/2	29,—	48,77
15 " 1933	4,02 1/2	4,67 1/2	28,45	47,80
16 " 1933	4,07 1/2	4,74	28,65	48,48
17 " 1933	4,07 1/2	4,73 1/2	28,60	48,40
19 " 1933	4,14 3/4	4,81	29,12	49,16 1/2
20 Juni 1932	3,60 3/4	3,92 1/2	23,75	40,34 1/2
Muntpariteit..	4,86	3,90 3/8	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	3 Juni 1933	10 Juni 1933	12/17 Juni 1933 Laagste/Hoogste	17 Juni 1933
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/2	97 1/2
Athene	Dr. p. £	590	590	580	600
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8
Budapest ..	Pen. p. £	19 1/2	19 1/2	18 1/2	20
Buenos Aires	d. p. \$	42	41 1/2	41 1/2	42 1/2
Calcutta ...	Sh. p. rup.	1/6 5/6	1/6 5/6	1/6 1/2	1/6 3/4
Constantin..	Piast. p. £	695	700	700	700
Hongkong ...	Sh. p. \$	1/4 1/2	1/5 1/10	1/4 1/2	1/5 1/2
Kobe	Sh. p. yen	1/2 1/2	1/2 1/2	1/2 1/2	1/3 1/10
Lissabon ...	Escu. p. £	110	110	109 1/2	110 1/2
Mexico	\$ per £	14.30	14.30	14.15	14.30
Montevideo	d. per £	34	34	33	35
Montreal ..	\$ per £	4.50 3/4	4.55 1/4	4.53 1/4	4.60 1/2
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4 1/2	4 1/2	4 1/2	4 1/2
Shanghai ..	Sh. p. tael	1/3 1/4	1/3 3/8	1/3	1/3 7/8
Singapore ...	id. p. \$	2/3 1/2	2/3 1/2	2/3 1/2	2/3 1/2
Valparaiso 1)	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ..	Zl. p. £	30 1/8	30 1/8	29 7/8	30 1/2

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 2)

	Londen 1)	N.York 2)	Londen
13 Juni 1933..	197 1/16	36 1/2	122/2
14 " 1933..	197 1/16	36 1/8	122/1
15 " 1933..	199 1/16	35 1/2	122/2
16 " 1933..	19 1/2	35 1/2	122/1
17 " 1933..	19 1/16	35	122 1/2
19 " 1933..	19 3/16	36	122/2
20 Juni 1932..	16 1/2	27 3/8	114/-
27 Juli 1914..	24 1/16	59	84 10 3/4

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS

Vorderingen.	7 Juni 1933	15 Juni 1933
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 2.918.853,10	f 11.148.658,42
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschotten op ultimo April 1933 aan de gem. verst. op v. haar d. de Rijksadm. te heffen gem. ink. bel. en op. op de Rijksink. bel.	" 791.476,23	" 1.231.803,40
Voorschotten op ultimo April 1933 a. d. gem. verstrekt op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. endergem. fondsbel., alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting Voorschotten aan Ned.-Indië	" 1.674.684,88	" 1.646.887,34
Id. aan Suriname.....	" 1.988.511,22	" 804.174,41
Id. aan Curaçao.....	" 172.103.857,99	" 174.458.044,81
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen Vord. op andere Staatsbedrijven 1)....	" 11.818.097,99	" 12.026.610,89
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeld-leeningen aan gemeenten (saldo)....	" 6.343.272,91	" 6.245.983,91
	" 100.857.363,78	" 101.123.782,75
	" 28.854.347,22	" 31.895.327,73
	" 14.912.601,14	" 14.469.333,12
	" 39.596.270,62	" 39.559.765,29

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	10 Juni 1933	17 Juni 1933
Betaalmiddelen in 's Lands kas.....	—	f 66.608.000,—
waaronder Muntbiljetten.....	—	" 398.000,—
Saldo Javasche Bank.....	—	—
Verschotten:		
Voorshot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 173.446.000,—	" 175.608.000,—
Schatkistpromessen	" 600.000,—	" 600.000,—
Schatkistbiljetten	" 19.575.000,—	" 19.575.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 1.751.000,—	" 1.754.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 540.000,—	" 540.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.....	" 1.351.000,—	" 1.432.000,—
Voorshot van de Javasche Bank.....	" 5.603.000,—	" 3.522.000,—

SURINAAMSCH E BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeisch. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
27 Mei 1933..	726	1.112	479	728	2.250
20 " 1933..	726	1.070	505	730	2.240
13 " 1933..	728	1.087	444	730	2.268
6 " 1933..	876	1.186	442	730	2.256
29 April 1933..	876	1.257	445	740	2.282
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluftp. der activa.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 19 Juni 1933.

Activa.

Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 41.913.165,87 Bijbnk. " 1.123.019,83 Ag.sch. " 5.211.606,36	f 48.247.792,06
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 73.198.340,—	f 73.198.340,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 26.385.585,09 Bijbnk. " 5.686.368,60 Ag.sch. " 43.081.184,81	f 75.153.138,50
Op Effecten	f 74.089.676,16	
Op Goederen en Spec.	f 1.063.462,34	f 75.153.138,50
Voorschotten a. h. Rijk		
Munt, Goud	f 97.701.865,—	
Muntmat., Goud	f 713.215.155,28	
	f 810.917.020,28	
Munt, Zilver, enz.	f 23.793.931,26	
Muntmat., Zilver		f 834.710.951,54 ¹⁾
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds		f 21.541.493,75
Gebouwen en Meub. der Bank		f 5.000.000,—
Diverse rekeningen		f 10.057.538,10
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5 '32, S. No. 221)		f 18.331.195,17
		f 1.086.240.449,12

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	f 3.749.272,82
Bijzondere reserve	f 5.000.000,—
Pensioenfonds	f 8.838.693,80
Bankbiljetten in omloop	f 926.497.570,—
Banksignatiën in omloop	f 79.405,87
Rek.-Cour. f Het Rijk	f 12.271.475,39
saldos: Anderen	f 109.397.030,72
Diverse rekeningen	f 407.000,52
	f 1.086.240.449,12

Beschikbaar metaalsaldo f 415.614.156,62
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „ 1.039.035.392,—

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 302.302,58.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
19 Juni '33	97.702	713.215	926.498	121.748	415.614	80
12 „ '33	97.702	733.941	942.163	124.518	428.190	80
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist- promessen rechtstreeks	Belee- ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke- ningen ²⁾
12 „ 1933	48.605	—	73.161	73.289	9.973
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 4 Jan. 1929 op de basis van 2/6 metaal- dekking. ²⁾ Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb metaal-saldo
10 „ '33 ²⁾	149.080		204.820	33.410	53.788
20 Mei 1933	106.655	44.181	200.796	35.054	56.496
13 „ 1933	106.709	44.271	204.891	32.784	55.910
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaal.	Dis- conto's	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
10 „ '33 ²⁾	6.630	60.450	35.170	63	
20 Mei 1933	13.965	9.104	36.979	28.057	64
13 „ 1933	21.024	9.082	38.351	21.839	64
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
14 Juni 1933	188.246	375.021	72.100	12.961	11.362
7 „ 1933	187.738	378.463	68.186	11.073	10.758
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings- perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
14 Juni '33	75.408	11.611	104.802	38.675	73.225	471 ^{3/2}
7 „ '33	76.289	8.925	102.410	38.233	69.275	468 ^{1/16}
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
2 „ '33	81.062	1.072	2.457	4.437	1.491	2.738	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti- culieren
9 Juni '33	6.559	2.281	83.781	401	1.947	17.699
2 „ '33	6.582	2.427	84.615	228	1.991	16.846
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
7 „ 1933	351,2	51,6	84,4	3.059,3	74,4
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva
7 „ 1933	320,2	332,3	3.372,6	375,6	161,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Juni 1933, resp. 26, 28 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Data	Goud	Munt en metaal	Munt en diversen	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheids- fondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
									Schatkist	Partic.
15 Juni 1933	2672	65	723	59	363	40	3.580	50	278	
8 „ 1933	2671	64	724	62	363	40	3.609	48	255	

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad		„Other cash“ ²⁾	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
31 Mei '33	3.519,9	2.858,0	286,8	302,0	19,9
24 „ '33	3.499,2	2.879,1	308,7	312,2	42,7

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu- latie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. ¹⁾	Algem. Dek- kings- perc. ²⁾
24 „ '33	1.861,7	3.221,4	2.392,8	150,3	62,3	67,8

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem. ³⁾ „Other Cash“ does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
17 „ '33	85	8.421	7.925	1.557	15.170	4.271

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of Eng- land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de be- treffende valuta.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

20 Juni 1933.

De termijnmarkt voor tarwe te Chicago daalde op de meeste dagen der afgelopen week, niettegenstaande de berichten over wintertarwe en zomertarwe ongunstiger luiden dan een week geleden, en de verhooging der vorige week werd geheel teniet gedaan. De flauwe effectenmarkt, geruchten over stabilisatie en de vaste koers van den dollar waren in het begin der week oorzaken der prijsverlaging. Later kwam daarbij het bericht, dat met ingang van 1 Augustus in de Vereenigde Staten een belasting zal worden geheven op tarwe van 28 tot 30 dollarcenten per bushel, waarvan de op 150 miljoen dollar geschatte opbrengst zal moeten dienen voor steun aan de boeren, die de met tarwe te bebouwen oppervlakte zullen moeten inkrimpen. De beperkte uitzaai zal beginnen in het nieuwe seizoen en voor de nu groeiende tarwe zullen geen maatregelen worden genomen. De beperking van den uitzaai zal 20 à 30 pCt. bedragen. Verder moet een reden voor de verlaging in Chicago gezocht worden in de besprekingen te Londen tusschen de Vereenigde Staten, Canada, Argentinië en Australië over gezamenlijke beperking van den uitzaai. Evenals de Vereenigde Staten, is Canada voorstander van een overeenkomst inzake beperking, doch Argentinië en Australië hebben doen weten dat zij hun medewerking daaraan niet kunnen verleenen. Volgens de voorgestelde plannen zouden Europeesche invoerlanden een redelijk gedeelte van het overschot der uitvoerlanden moeten opnemen. Hoewel die invoerlanden er misschien voor te vinden zouden zijn de invoerrechten te verlagen onder zekere voorwaarden, er schijnt weinig kans te bestaan, dat men in Europa zal overgaan tot productiebeperking. Einde der week werd de stemming te Chicago vaster, voornamelijk als gevolg van de weigering door Amerika mede te werken tot koersstabilisatie en ongunstige oogstberichten. Het zeer warme weder werkt in het Zuiden weliswaar het binnenhalen van den oogst in de hand, doch verder Noordelijk brengt het de tarwe ontijdig tot rijpheid. Ook in sommige streken in het zomertarwe gebied hebben het warme weder en de droogte een slechten invloed. Vergeleken met een week geleden was het slot te Chicago $1\frac{1}{2}$ dollarcenten per 60 lbs. lager. Winnipeg daalde in overeenstemming met Chicago, doch het herstel begon er eerder als gevolg van klachten over droogte, groote hitte en sprinkhanen. Hoewel de klachten niet ernstig zijn, vreest men, dat zij dat zullen kunnen worden. Het slot te Winnipeg was $1\frac{1}{2}$ dollarcenten hooger dan een week geleden. De vraag voor tarwe in Europa was in de afgelopen week vrij rustig. Manitoba-tarwe fluctueerde in verband met den dollarkoers en koopers bepaalden zich er in hoofdzaak toe hun onmiddellijke behoeften te dekken. Australische tarwe is iets lager te koop geweest, doch later vroegen verkoopers weder de oude prijzen. In Argentijnsche tarwe waren de prijschommelingen klein, evenals aan de termijnmarkten in Zuid-Amerika. Het slot te Buenos Aires was 9 centavos per 100 KG. hooger, te Rosario 10 centavos hooger dan een week geleden. Europeesche oogstberichten bleven over het algemeen gunstig. In sommige landen werd naar regen verlangd, die ook gevallen is. In Roemenië en Bulgarije was echter warm droog weer noodig en de gewenschte verbetering in het weder is sedert eenige dagen ingetreden. Men meldt uit Roemenië roestschade.

In de stemming aan de rogge-markt is in de afgelopen week geen verbetering ingetreden en tot onveranderde prijzen worden de verschillende soorten aangeboden. De vraag blijft slecht en verkoopers ondervinden bij voortdurende groote moeite met den afzet. In Duitsch-

land zijn de vooruitzichten gunstig, hoewel niet zulk een groote oogst verwacht wordt als in het vorige jaar.

In de prijzen voor Plata-maïs is weinig verandering gekomen. Zij zijn in het begin der week voor stoomende partijen nog een kleinigheid ingezakt en daarna op een enkele uitzondering na blijven staan. Met matige vraag kwamen zaken van beperkten omvang tot stand. Veel aangekomen maïs werd niet aangeboden, doch de binnenlandsche vraag viel niet mee en het aanbod vond slechts langzaam zijn weg naar de verbruikers. Velen gaven er de voorkeur aan te wachten tot deze week grotere hoeveelheden aankomen, daar voor de aangekomen Plata-maïs een kleine premie werd gevraagd. Op aflading waren de verkoopers minder dringend aan de markt en daarvoor werden de prijzen matig verhoogd. De prijschommelingen aan de Argentijnsche termijnmarkten waren klein. Buenos Aires sloot 3 centavos per 100 KG. hooger, Rosario 5 centavos hooger dan een week geleden. Voor Donau-maïs bestond meer belangstelling. De kwaliteit der laatste aangekomen partijen was goed en werden tot hoogere prijzen verkocht. Afladers waren met Juni en Juli aflading minder dringend aan de markt en ook daarvoor konden de prijzen eenige gulden per last verbeteren in vergelijking met het laagste punt, waarop zaken waren gedaan. De berichten over den nieuwen maïsogst in Roemenië waren niet gunstig. Er werd geklaagd over koud weer, dat de ontwikkeling der planten tegenhield. Sedert is een verandering ten gunste ingetreden en is het warm geworden. Italië blijft met maïs aan de markt, waarvan hoofdzakelijk in Engeland geregeld gekocht werd.

Voor gerst blijft de stemming vast en de prijzen stegen in den loop der week. Platagerst in spoedige posities blijft gevraagd en brengt een premie op tegenover lading. Dit is ook het geval met Donaugerst, waarvoor de prijzen iets zijn verhoogd. De vooruitzichten van gerst in Roemenië zijn gunstig. Afladers zijn aan de markt met gerst ter verlaging in de zomermaanden zonder veel belangstelling te ontmoeten.

In haver waren de omzetten klein met weinig prijsverandering voor Boheemsche en Plata haver. De termijnmarkt te Buenos Aires sloot onveranderd. Er zijn weder eenige zaken tot stand gekomen in Canadeesche haver, doch sedert heeft het aanbod weder opgehouden.

SUIKER.

In verband met de opening der Economische Wereldconferentie te Londen verkeerden de verschillende suikermarkten meest in afwachtende houding.

De flinke verkoopen van eenigen tijd geleden aan raffinadeurs in Amerika en de groote verschepingen, welke hierop naar de Ver. Staten volgden, schijnen mede oorzaak te zijn van de gemakkelijke stemming aldaar. Ruwe Suiker voor prompte verscheping werd verhandeld tot ca. 1.40 d.c. c. & fr.

Op de New-Yorksche termijnmarkt brokkelden de noteeringen af en het slot bracht de volgende cijfers: Juli 1.32, Sept. 1.34, Oct. 1.37, Dec. 1.41 en Jan. 1.42, terwijl de laatste noteering voor Spot Centr. 3.40 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 49.000 tons, de versmeltingen 53.000 tons tegen 45.000 tons verleden jaar en de voorraden 300.000 tons tegen 342.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1933 tons	1932 tons	1931 tons
Productie (Raming)	2.000.000	2.602.864	3.122.186
Ontvangsten	12.241	26.218	23.752
Totaal sedert 1/1	733.264	1.173.919	1.432.159
Verscheppingen	53.173	59.118	37.574
Voorraad	919.686	1.201.430	1.663.875

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	11-17 Juni 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	11-17 Juni 1933	Sedert 1 Jan. 1933	Overeenk. tijdvak 1932	1933	1932
Tarwe	52.886	629.829	688.751	152	12.022	7.408	641.851	696.159
Rogge	5.918	201.086	239.127	—	2.762	1.045	203.848	240.172
Boekweit	82	11.202	14.180	—	25	—	11.227	14.180
Maïs	25.404	474.356	613.844	2.895	101.642	148.785	575.998	762.629
Gerst	7.363	146.926	181.485	1.036	17.613	7.271	164.539	188.756
Haver	4.682	83.452	101.446	—	2.017	2.542	85.469	103.988
Lijnzaad	6.947	123.237	128.824	6.697	154.721	193.768	276.958	322.592
Lijnkoek	2.950	31.960	47.747	—	—	50	31.960	47.797
Tarwemeel	65	10.306	11.925	118	3.720	7.942	14.026	19.867
Andere meelsoorten	1.098	27.542	21.954	46	5.203	7.096	32.745	29.050

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN (Loosduinen)						VLEESCH			
	TARWE Manitoba No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE No. 2 Canada loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 62/63 K.G. Z. Russische loco Rotter- dam/A'dam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BLOEM- KOOL 1e soort p. 100 st. 5)		KASKOM- KOMMERS 1e soort p. 100 st. 5)		SALADE 1e soort 5) p. 100 Krop		RUND- VLEESCH (versch) Gem.v. 3kw. per 100 KG. Rotterdam		VARKENS- VLEESCH (versch) per 100 KG. Rotterdam	
	f.	o/o	f.	o/o	f.	o/o	f.	o/o	f.	o/o	f.	o/o	f.	o/o	f.	o/o	f.	o/o	f.	o/o
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	26,47	100,-	23,08	100,-	5,83	100,-	93,-	100,-	77,50	
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	26,32	99,4	23,83	103,3	7,60	130,3	96,40	103,7	93,12 ⁵	
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	16,32	61,7	18,28	79,2	3,51	60,2	108,-	116,1	72,90	
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	18,49	69,9	16,89	73,2	4,33	74,3	88,-	94,6	48,-	
1932	5,22 ⁵	30,4	4,62 ⁵	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	16,71	63,1	11,87	51,4	3,57	61,2	61,-	65,6	37,50	
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,-	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	—	—	—	—	—	—	96,-	103,2	56,-	
Febr. " "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	—	—	—	—	—	—	91,-	97,8	50,-	
Maart " "	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	—	—	—	—	—	—	90,-	96,8	51,-	
April " "	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	20,42	77,1	22,42	97,1	7,45	127,8	97,-	104,3	47,-	
Mei " "	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	16,56	62,6	18,75	81,2	4,27	73,2	98,-	105,4	45,-	
Juni " "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	—	—	—	—	—	—	101,-	108,6	41,-	
Juli " "	5,42 ⁵	31,5	4,70	35,9	84,25	36,4	115,75	49,0	211,00	45,6	—	—	—	—	—	—	95,-	102,2	49,-	
Aug. " "	4,97 ⁵	28,9	4,02 ⁵	30,8	74,50	32,2	119,50	50,6	185,50	40,1	—	—	—	—	—	—	94,-	101,1	54,-	
Sept. " "	4,77 ⁵	27,8	4,27 ⁵	32,7	68,00	29,4	97,00	41,1	164,25	35,5	—	—	—	—	—	—	84,-	90,3	50,-	
Oct. " "	5,-	29,1	4,47 ⁵	34,2	68,50	29,6	94,75	40,1	160,25	34,6	—	—	—	—	—	—	75,-	80,6	49,-	
Nov. " "	5,82 ⁵	33,9	5,47 ⁵	41,9	81,00	35,0	114,50	48,5	169,75	36,7	—	—	—	—	—	—	72,-	77,4	48,-	
Dec. " "	4,92 ⁵	28,6	4,95	37,9	69,25	29,9	111,25	47,1	145,75	31,5	—	—	—	—	—	—	70,-	75,3	43,-	
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07 ⁵	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	—	—	—	—	—	—	70,-	75,3	40,-	
Febr. " "	5,30	30,8	5,07 ⁵	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	—	—	—	—	—	—	68,-	73,1	34,-	
Maart " "	5,52 ⁵	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	—	—	—	—	—	—	67,-	72,0	32,-	
April " "	5,65	32,7	6,22 ⁵	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	20,38	77,0	15,06	65,3	5,27	90,4	63,-	67,7	28,-	
Mei " "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	13,03	49,2	14,78	64,0	3,71	63,6	63,-	67,7	26,-	
Juni " "	5,22 ⁵	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	—	—	—	—	—	—	67,-	72,0	34,-	
Juli " "	4,90	28,5	4,-	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1	—	—	—	—	—	—	64,-	68,8	35,50	
Aug. " "	5,20	30,2	4,07 ⁵	31,2	77,50	33,5	98,25	41,6	133,00	28,8	—	—	—	—	—	—	62,-	66,7	40,50	
Sept. " "	5,47 ⁵	31,8	4,20	32,1	78,50	33,9	88,50	37,5	150,75	32,6	—	—	—	—	—	—	55,-	59,1	42,50	
Oct. " "	5,25	30,5	3,92 ⁵	30,0	74,50	32,2	79,50	33,7	138,25	29,9	—	—	—	—	—	—	51,-	54,8	44,-	
Nov. " "	4,90	28,5	3,90	29,8	71,25	30,8	79,00	33,5	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	53,-	57,0	46,-	
Dec. " "	4,72 ⁵	27,5	3,80	29,1	66,25	28,6	75,25	31,9	135,00	29,2	—	—	—	—	—	—	53,-	57,0	46,-	
Jan. 1933	4,95	28,8	3,75	28,7	73,00	31,5	75,25	31,9	136,50	29,5	—	—	—	—	—	—	50,50	54,3	44,75	
Febr. " "	4,77 ⁵	27,8	3,70	28,3	71,00	30,7	74,75	31,7	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	49,25	53,0	45,-	
Maart " "	5,05	29,4	3,82 ⁵	29,3	73,50	31,7	76,25	32,3	130,50	28,2	—	—	—	—	—	—	46,50	50,0	46,-	
April " "	5,15	29,9	3,75	28,7	72,75	31,4	71,25	30,2	129,50	28,0	14,62	55,2	13,59	58,9	3,27	56,1	49,50	53,2	48,25	
Mei " "	5,40	31,4	3,77 ⁵	28,9	70,50	30,5	73,25	31,0	146,75	31,7	14,32	54,1	10,74	46,5	1,51	25,9	52,25	56,2	49,-	
6 Juni	5,25	30,5	3,65	27,9	70,00	30,2	77,00	32,6	159,50	34,5	—	—	—	—	—	—	57,00	63,2	49,-	
12 " "	5,20	30,2	3,55	27,2	65,50	28,3	75,00	31,8	158,00	34,2	—	—	—	—	—	—	5,90	25,6	0,80	
19 " "	5,10	29,7	3,40	26,0	64,50	27,9	75,00	31,8	160,50	34,7	—	—	—	—	—	—	5,38	23,3	0,68	

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2 van Jan. 1931 tot vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische. 3) Tot Jan. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 het betreffende jaar. 4) 2 Juni. 5) 10 Juni. 6) 17 Juni. 7) 9 Juni. 8) 16 Juni.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT

	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN							
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongeezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.99 Bé s.g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/66 ^o §cts. per U.S. gallon		KATOEN			WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carced, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Old. per 100 KG. netto				
	f.	o/o	f.	o/o	§cts.	o/o	§ cts.	o/o	pence	o/o	pence	o/o	pence	o/o	pence	f.	o/o	f.	o/o	
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,-	23,25	100,0	29,27	100,-	9,35	100,-	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,-	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,5	16,24	55,5	6,30	67,4	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,-	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	98,7
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,-	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,-	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	85,3
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,-	41,0	3,92	41,9	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	5,04	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	21,50	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	71,8
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1	6,15	51,3
Jan. 1931	10,30	95,4	0,85	50,6	6,08	40,9	10,30	44,3	8,31	28,4	3,09	33,1	21,25	38,6	12,00	40,7	24,63	71,0	10,11	84,3
Febr. " "	10,30	95,4	0,85	50,6	6,14	41,3	10,95	47,1	9,58	32,7	3,55	38,0	21,75	39,5	12,00	40,7	22,50	64,8	10,21	85,1
Maart " "	10,30	95,4	0,66	39,3	6,07	40,9	10,90	46,9	9,70	33,1	3,56	38,1	25,25	45,9	14,50	49,2	22,25	64,1	10,21	85,1
April " "	10,15	94,0	0,53	31,5	5,66	38,1	10,25	44,1	8,68	29,7	3,31	35,4	24,50	44,5	14,50	49,2	22,25	64,1	10,21	85,1
Mei " "	10,00	92,6	0,53 ⁵	31,5	5,37 ⁵	36,2	9,40	40,4	8,18	27,9	3,01	32,2	23,50	42,7	13,00	44,1	21,75	62,7	10,21	85,1
Juni " "	10,00	92,6	0,34	20,5	4,24	28,5	9,10	39,1	7,54	25,8	3,01	32,2	22,00	40,0	12,50	42,4	19,13	55,1	10,21	85,1
Juli " "	10,00	92,6	0,24 ⁵	14,3	3,40 ⁵	22,9	9,25	39,8	7,73	26,4	3,35	35,8	22,25	40,5	12,50	42,4	20,25	58,4	8,26	68,8
Aug. " "	10,00	92,6	0,43	25,9	3,94	26,5	7,20	31,0	5,94	20,3	2,59	27,7	22,25	40,5	12,00	40,7	18,75	54,0	7,-	58,3
Sept. " "	10,00	92,6	0,56	33,2	5,50	37,0	6,55	28,2	5,77	19,7	2,59	27,7	20,00	36,4	11,00	37,3	18,-	51,9	6,50	54,2
Oct. " "	9,90	91,7	0,																	

(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾)

ZUIVEL EN EIEREN						METALEN															
BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Noteering		KAAS Edammer Alkmaar Fabriekskas kl. m/merk		EIEREN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middiesbrough per Eng. ton		GIETERIJ-IJZER (Lux III) p. Eng. t. f.o.b. Antwerpen		ZINK Locoprijzen Londen per Eng. ton		GOUD cash Londen per ounce fine		ZILVER cash Londen per Standard Ounce	
f.	%	f.	%	f.	%	£	%	£	%	£	%	Sh.	%	sh.	%	£	%	sh.	%	pence	%
2.31	100.0	56.00	100.0	9.18	100.0	62.1/6	100.0	36.8/6	100.0	261.17/-	100.0	73/-	100.0	67/-	100.0	36.3/6	100.0	85/6	100.0	32 1/8	100.0
1.98	85.7	43.15	77.1	8.15	88.8	58.1/-	93.5	31.1/6	85.3	290.17/6	111.1	86/6	118.5	68/8	102.5	34.2/6	94.3	85/-	99.5	28 1/2	89.3
2.03	87.9	43.30	77.3	7.96	86.7	55.14/-	89.7	24.4-	66.4	290.4/-	110.8	73/-	100.0	64/6	96.3	28.10/-	78.8	85/-	99.5	26 3/4	83.3
2.11	91.3	48.05	85.8	7.99	87.0	63.16/-	102.8	21.1/-	57.8	227.5/-	86.8	66/-	90.4	62/8	93.5	25.5/6	69.9	85/-	99.5	26 1/8	81.1
2.05	88.7	45.40	81.1	8.11	88.3	75.14/-	121.9	23.5/-	63.8	203.15/6	77.8	70/6	96.6	68/9	102.6	24.17/6	68.8	85/-	99.5	24 1/8	76.2
1.66	71.9	38.45	68.7	6.72	73.2	54.13/-	88.0	18.1/6	49.6	142.5/-	54.3	67/-	91.8	59/6	88.8	16.17/6	46.6	85/-	99.5	17 1/2	55.4
1.34	58.0	31.30	56.9	5.35	58.3	36.5/-	58.4	12.1/-	33.1	110.1/-	42.0	55/-	75.3	47/6	70.9	11.10/6	31.9	92/6	108.2	13 3/8	41.6
0.94	40.7	22.70	40.5	4.14	45.1	22.17/-	36.8	8.12/-	23.6	97.2/-	37.1	42/-	57.5	37/-	55.2	9.16/-	27.1	118/-	138.0	12 1/8	40.1
1.61	69.7	32.25	57.6	6.63	72.2	45.7/6	73.1	14.-/6	38.5	116.8/-	44.4	60/6	82.9	51/6	76.9	12.18/6	35.7	85/-	99.5	13 7/8	43.2
1.66	71.9	33.80	60.4	6.21	67.6	45.1/6	72.6	13.5/6	36.4	117.-/6	44.7	58/6	80.3	50/7	75.5	12.10/-	34.6	85/-	99.5	12 1/2	38.9
1.47	63.6	35.00	62.5	4.94	53.8	45.1/6	72.6	13.3/6	36.2	122.1/-	46.6	58/6	80.3	48/10	72.9	12.8/6	34.3	85/-	99.5	13 7/8	41.8
1.35	58.4	31.60	56.4	4.20	45.8	42.15/6	68.9	12.10/-	34.3	113.4/-	43.2	58.6	80.3	49/6	73.9	11.12/-	32.1	85/-	99.5	13 1/8	40.9
1.26	54.5	30.85	55.1	4.07	44.4	39.6/6	63.4	11.10/6	31.6	104.17/-	40.0	58/6	80.3	48/-	71.6	10.13/6	29.5	85/-	99.5	12 3/8	40.3
1.29	55.8	33.50	59.8	4.30	46.8	36.6/6	58.5	11.11/6	31.8	106.2/6	40.5	58/6	80.3	47/1	70.3	11.10/-	31.8	85/-	99.5	12 1/8	40.1
1.32	57.1	37.75	67.4	4.40	47.9	34.14/-	55.9	12.15/6	35.1	112.5/6	42.9	58/6	80.3	48/9	72.8	12.11/-	34.7	85/-	99.5	13 1/8	41.2
1.30	56.3	36.00	64.3	4.98	54.2	32.15/-	52.8	11.19/6	32.9	114.19/6	43.9	58/6	80.3	47/9	71.3	11.14/6	32.4	85/-	99.5	12 3/8	39.9
1.27	55.0	32.25	57.6	5.77	62.9	30.3/6	48.6	11.4-	31.1	111.16/-	42.7	55/6	76.0	46/7	69.5	10.19/-	30.3	91/3	106.8	13 1/8	41.4
1.24	53.7	26.25	46.9	6.27	68.4	28.2/6	45.3	10.9/6	28.8	101.1/6	38.6	46/-	63.0	44/8	66.7	10.7/6	28.7	106/3	124.3	13 1/8	43.0
1.17	50.6	24.75	44.2	7.07	77.0	27.19/6	45.1	11.5/-	30.9	102.-/-	39.0	44/6	61.0	43/6	64.9	10.15/6	28.9	110/9	129.5	14 1/8	45.1
1.18	51.1	21.40	38.2	5.32	58.0	27.6/6	44.2	10.16/-	29.6	98.17/6	37.8	41/6	56.8	43/3	64.6	10.2/6	28.0	122/6	143.3	14 1/8	44.6
1.16	50.2	25.75	46.0	4.71	51.3	27.14/6	44.7	10.14/-	29.4	98.18/-	37.8	41/6	56.8	42/-	62.7	10.6/6	28.5	120/3	140.7	13 7/8	43.2
1.34	58.0	27.75	49.6	3.79	41.3	26.4/-	42.2	10.57/-	28.1	99.2/6	37.9	41/6	56.8	40/-	59.7	10.-/-	27.6	119/6	139.9	14	43.6
0.98	42.4	23.65	42.2	3.42	37.3	24.18/-	40.1	9.9/-	25.9	96.6/-	36.8	44/-	60.3	40/-	59.7	9.11/-	26.4	114/-	133.5	13 3/4	42.8
0.99	42.9	19.60	35.0	2.77	30.2	23.8/-	37.7	8.16/6	24.2	84.15/6	32.4	45/-	61.6	37/6	56.0	9.2-	25.2	110/3	129.0	13 1/8	40.9
0.82	35.5	19.65	35.1	2.88	31.4	21.6/-	34.3	8.-/-	22.0	89.13/6	34.2	44/-	60.3	37/6	56.0	9.9/-	26.1	112/9	132.0	12 5/8	39.3
1.11	48.1	24.25	43.3	3.08	33.5	20.12/6	33.2	7.5/-	19.9	84.9/-	32.3	44/-	60.3	37/6	56.0	8.13/-	23.9	113/6	132.7	12 5/8	39.3
0.96	41.6	19.55	34.9	3.12	34.0	19.2/6	30.8	7.3/6	19.7	90.17/6	34.7	42/6	58.2	37/-	55.2	8.6/6	23.0	116/-	135.7	12 1/8	38.5
0.76	32.9	17.90	32.0	3.72	40.6	22.4/6	35.8	7.17/6	21.6	101.-/-	38.6	42/-	57.5	36/6	54.5	9.13/6	26.7	118/6	138.6	12 3/8	39.9
0.84	36.4	19.70	35.2	4.64	50.5	25.8/-	40.9	9.10/6	26.1	109.9/6	41.8	42/-	57.5	35/-	52.2	11.2/-	30.7	118/9	138.8	13	40.5
0.82	35.5	25.50	45.5	5.73	62.4	22.5/6	35.9	8.7/-	22.9	105.13/6	40.4	41/-	56.2	34/6	51.5	10.8/6	28.8	121/6	142.1	12 1/2	38.9
0.81	35.1	26.50	47.3	6.65	72.4	21.19/-	35.4	8.4/6	22.6	104.7/6	39.9	40/-	54.8	34/6	51.5	10.8/-	28.7	125/9	147.2	12 1/2	38.3
0.73	31.6	22.55	40.3	5.12	55.7	19.12/6	31.6	7.9/6	20.5	100.10/6	38.4	39/-	53.4	34/6	51.5	10.7/-	28.6	125/9	147.2	11 1/2	35.8
0.73	31.6	21.75	38.8	4.27	46.7	19.17/-	32.0	7.8/-	20.3	100.1/6	38.1	40/6	55.5	34/6	51.5	9.19/-	27.5	122/8	143.5	11 1/8	36.4
0.65	28.1	20.60	36.8	4.35	47.4	20.3/-	32.5	7.7/-	20.2	104.7/6	39.9	43/-	58.9	34/-	50.7	9.15/-	27.0	120/5	140.8	11 1/8	37.2
0.53	22.9	19.40	34.6	2.80	30.5	20.-/6	32.3	7.10/-	20.6	104.18/3	40.1	43/-	58.9	34/7	51.6	10.7/-	28.6	120/5	140.8	12 1/8	38.7
0.54	23.4	18.55	38.9	2.07	22.6	20.11/6	33.1	7.12/6	20.9	109.17/-	42.0	43/-	58.9	35/6	53.0	10.8/6	28.8	120/1	140.4	12 3/8	39.9
0.52	22.5	21.80	38.9	2.49	27.1	23.6/6	37.6	8.6-	22.9	128.17/6	42.9	41/6	56.8	36/6	54.5	10.13/-	29.4	123/6	144.4	13 1/4	41.2
0.50 ⁹⁾	21.6	23.- ⁶⁾	41.1	2.45	26.7	26.11/6	42.8	9.8/-	25.8	148.12/-	56.8	41/6	56.8	37/-	55.2	11.9/6	31.7	122/6	143.3	13 1/8	41.4
0.52 ⁹⁾	22.5	22.50 ⁹⁾	40.2	2.40	26.1	24.14/-	39.8	9.3/6	25.2	153.14/-	58.7	41/6	56.8	37/-	55.2	11.6/6	31.6	122/24	143.0	13 1/8	41.8
0.52 ¹⁰⁾	22.5	23.50 ¹⁰⁾	42.0	2.55	27.8	24.16/-	40.0	8.19/6	24.6	151.4/-	57.7	42/6	58.2	37/-	55.2	11.11/-	31.9	122/2	142.9	13 1/8	41.8

16 Sept. 1932 79 K.G. La Plata. 3 Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2, van 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74 1/2 K.G. Hongaarsche 74 1/2 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei-19 Sept. 1932 No. 3 Canada. 8) De jaargemiddelden zijn berekend uit de gemiddelde prijzen van April, Mei en Juni van

(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.)

BOUWMATERIALEN						KOLONIALE PRODUCTEN											
VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M ³ .		STEENEN				CACAO G.F. Accra per 50 K.G. c.i.f. Nederland		COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		THEE Afk. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.	
f.	%	f.	%	f.	%	sh.	%	f.	%	cts.	%	Sh.	%	f.	%	cts.	%
159.75	100	15.50	100	19.-	100	42/6	100	35.87 ^s	100.0	61.375	100.0	2/11,625	100.0	18.75	100.0	84.5	100.0
153.50	96.1	15.75	101.6	19.50	102.6	49/-	115.3	34.-	94.8	55.375	90.2	2/-	100.0	17.50	93.3	94.25	111.5
160.50	100.5	14.50	93.5	18.50	97.4	68/-	160.0	32.62 ^s	90.9	46.875	76.4	1/6,375	51.6	19.12 ^s	102.0	82.75	97.9
151.50	94.8	12.-	77.4	18.50	97.4	57/3	134.9	31.87 ^s	88.9	49.625	80.9	-10.75	30.2	15.85	84.5	75.25	89.1
146.00	91.4	14.-	90.3	21.25	111.8	45/10	107.9	27.37 ^s	76.3	50.75	82.7	-10.25	28.8	13.-	69.3	69.25	82.0
141.50	88.6	12.50	80.6	20.75	109.2	34/11	82.2	22.62 ^s	63.1	32	52.1	-5.875	16.5	9.60	51.2	60.75	71.8
110.75	69.3	10.25	66.1	20.25	106.6	22/5	52.8	15.37 ^s	42.9	25	40.7	-3	8.4	8.-	42.7	42.50	50.3
69.00	43.2	9.25	59.7	15.-	78.9	19/6	45.9	13.-	36.2	24	39.1	-1.75	4.9	6.32 ^s	33.7	28.25	33.4
125.00	78.2	10.-	64.5	21.-	110.5	26/4	62.0	18.25	50.9	28	45.6	-4.25	11.9	8.20	43.7	66.25	78.4
125.00	78.2	10.-	64.5	21.-	110.5	22/2	52.2	18.12 ^s	50.7	26.25	42.8	-3.875	10.9	8.20	43.7	53	62.7
125.00	78.2	10.-	64.5	21.-	110.5	22/6	52.9	18.62 ^s	51.9	25.50	41.5	-3.75	10.5	8.30	44.3	45	53.3
125.00	78.2	10.50	67.7	21.-	110.5	22/7	53.1	17.50	48.8	24.75	40.3	-3.125	8.8	8.57 ^s	45.7	43	50.9
125.00	78.2	10.50	67.7	21.-	110.5	21/0	49.4	15.37 ^s	42.9	25	40.7	-3.125	8.8	8.50	45.3	40.25	47.6

Volgens F. O. Licht luiden de berichten omtrent de te velde staande bieten uit Duitschland en Frankrijk gunstig en Engeland vrij gunstig. In Polen is de stand eenigszins verbeterd, terwijl de berichten uit Tsjecho-Slowakije gedeeltelijk gunstig luiden.

In Engeland vonden eenige aanzienlijke verkoopen van ruwe suiker plaats. Verkoopers waren echter tot prijsconcessies gedwongen, zoodat slechts Sh. 5/9 voor Cubasuiker bedongen kon worden. Op de Londensche termijnmarkt bleef een ruim aanbod overwegen. Hoewel hier tegenover een behoorlijke kooplust stond en flinke omzetten plaats vonden, bleven de noteeringen beneden het niveau van het vorige slot.

Hieronder volgen de gegevens van de U. K. Board of Trade Statistiek over Mei:

	Mei		Oct./Mei	
	1933	1932	1932/33	1931/32
	tons	tons	tons	tons
Import Bietsuiker ...	9.664	13.066	24.171	99.867
„ Rietsuiker ...	215.959	209.702	1.567.017	1.368.286
Totaal ...	225.623	222.768	1.591.188	1.468.153
Vrijgem. v. Consumptie	193.247	159.547	1.317.232	1.363.347
Export Geraffineerd .	28.262	24.116	214.531	133.723

Op Java verkocht de N.I.V.A.S. ca 10.000 tons Superior en 2000 tons bruine Suiker, gedeeltelijk afgekeurde suiker.

Evenals in Engeland was de stemming hier te lande willig op een ietwat lagere prijsbasis. De Amsterdamsche termijnmarkt sloot na een vrij levendigen handel op de volgende noteeringen: Aug. f 6½, Dec. f 6½, Mrt., f 6½ en Mei f 6¼.

KOFFIE.

De Koffiemarkt bleef ook deze week onveranderd kalm en lusteloos gestemd. De kost- en vrachtaanbiedingen van Brazilië liepen in de meeste gevallen nog iets terug en aanzienlijk de dollarkoers, die in den loop van de week enkele procenten gestegen was, ten slotte wederom evenveel daalde, komen de offertes den Nederlandschen importeur heden in het algemeen nog ½ a ¼ ct. per ½ K.G. goedkooper uit dan een week geleden.

Nu de werkstaking in de haven van Santos geheel is opgeheven, zijn de verschepingen vandaar in de laatste week groot geweest. Volgens de gisteren bekend geworden weekstatistiek bedroegen zij in de vorige week naar Europa 124.000 balen tegen 15.000 balen in de week daarvóór en naar de Vereenigde Staten 264.000 balen tegen 16.000 balen. Verscheppt werden van Rio naar Europa 47.000 balen tegen 34.000 balen en naar de Vereenigde Staten 49.000 balen tegen 23.000 balen. Als verkocht door Santos werden opgegeven naar Europa 168.000 balen tegen 17.000 balen en naar de Vereenigde Staten 241.000 balen tegen 31.000 balen.

Vernietigd in de vorige week zijn slechts 6000 balen te Rio.

Over de plannen van Brazilië met den volgende oogst, waarover in de Overzichten van 30 Mei en 7 Juni reeds het een en ander is medegedeeld, werd nog vernomen, dat te Rio officieel is bekend gemaakt, dat van den oogst 1933/34 van den Staat Minas Geraes 60 % direct verzonden zal mogen worden naar de verschillende buitenlandse markten, zonder terughouding van eenige hoeveelheid in de Regeeringspakhuisen en dat dezelfde bepaling zal worden vastgesteld voor de Staten Rio en Esperito Santo. Het Nationale Koffie-Departement van Brazilië zou, na grondige bestudeering van de statistiek, tot de conclusie zijn gekomen, dat het niet noodig is om van de oogsten der genoemde Staten tijdelijk 30 % terug te houden en dat het afstaan van 40 % van het Departement tot „sacrifice prices” voldoende zal zijn om de kans van overbelasting der Braziliaansche exporthavens door het vrijlaten der overblijvende 60 % uit te sluiten.

Ten opzichte van den oogst van den Staat Sao Paulo zal dus, naar het schijnt, worden vastgehouden aan het oorspronkelijk bekend gemaakte plan, volgens hetwelk 30 % van den oogst zal worden vrijgelaten, 30 % voorloopig zal worden achtergehouden en 40 % aan het Koffie-Departement zal worden uitgeleverd. Particuliere berichten uit Brazilië hebben gemeld, dat aangenomen wordt, dat het Koffie-Departement 30 Milreis per baal zal vergoeden voor de 40 %, welke zal moeten worden afgestaan. De koers van den Milreis is in de laatste maanden gedaald, doch schommelt nog dagelijks vrij belangrijk heen en weder. Op het oogenblik komen 30 Milreis uit op ongeveer f 4.75, wat dus in Nederlandsch courant het

bedrag zou zijn, dat per baal als „sacrifice price” voor de op te vorderen koffie zal worden vergoed. Dit bedrag is wel zeer laag, doch in het oog moet worden gehouden, dat, zooals in het Overzicht van 30 Mei is uiteengezet, in de prijzen, waartoe op het oogenblik alhier door Brazilië wordt aangeboden, ongeveer 9½ Ned. ct. per ½ K.G. aan Braziliaansche uitvoerrechten is begrepen, waarbij nog voor zeevracht, inladingskosten enz. ongeveer 2 cts. komen. Voor de ordinairste kwaliteiten die hier tot ca. 17 ct. kost en vracht worden geoffreerd, komt dien-tengevolge de werkelijke prijs, dien de Braziliaansche exporteur maakt, thans slechts uit op ongeveer 5½ ct. per ½ K.G., wat overeenkomt met ongeveer f 6.60 per baal. Bij een vergoeding van f 4.75 zou dus ongeveer 72 % van de thans geldende waarde voor de laagste soorten worden gerestitueerd en, evenals tot nu toe steeds geschied is, zullen ook thans wel weder voornamelijk deze soorten voor opvoeding en vernietiging worden gekozen.

Het uitvoerrecht, dat voor opkoop van te vernietigen koffie wordt geheven, bedraagt 48 Milreis per baal. Bij een te verwachten export van 12 a 13 miljoen balen (hierbij inbegrepen 10 % bonus), zal dit uitvoerrecht, tenminste indien het gehandhaafd blijft, zeker genoeg opleveren tot betaling van 30 Milreis op 40 % van den oogst (ca. 12 miljoen balen) en tot bestrijding van de kosten der vernietiging.

Een officieel telegram heeft medegedeeld, dat de voorraad in de binnenlandsche pakhuisen van Rio op 31 Mei bedragen heeft 256.000 balen tegen 599.000 balen op 30 April, hetgeen een vermindering beteekent van 343.000 balen.

De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos zijn op het oogenblik, onder aftrek van het op circa 15 dollarcenten geschatte voordeel van de bijlevering der bekende bonus van 10 %, voor gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping ongeveer \$ 9.75 a 10.— per cwt. en voor dito Prime ongeveer \$ 10.— a 10.20 Voor Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, komen de offertes, op dezelfde wijze berekend, uit op ongeveer \$ 8.25 a 8.35. Bij den dollarkoers van heden staan deze aanbiedingen gelijk met onderstaande prijzen in goud-dollars:

Santos Superior	— \$ 8.05 a 8.30
„ Prime	— „ 8.30 a 8.45
Rio 7	— „ 6.80 a 6.90

wat 0.05 a 0.10 goud-dollar per cwt. lager is dan verleden week.

De prijzen in de eerste hand in Nederlandsch-Indië zijn voor de ongewasschen Sumatra Robusta-soorten ¾ a ½ ct. en voor gewasschen Robusta zelfs 1½ ct. hooger dan verleden week. De noteeringen zijn thans aan te nemen op:

Palembang Robusta, Juni/Juli verscheping, 14½ ct.; Benkoelen Robusta, Juni/Juli verscheping, 14¼ ct.; Mandheling Robusta, Juni/Juli verscheping, 16½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juni/Juli verscheping, 21½ ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De noteeringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt bleven aanvankelijk onveranderd, doch daalden daarna ½ ct. — Juni staat thans 17 ct. en alle verdere maanden staan 15¼ ct.

De officieele loco-noteering van Superior Santos bleef gehandhaafd op 23 ct. per ½ K.G. en die van Robusta op 22½ ct.

De slotnoteeringen te New-York waren:

	Gemengd contract				Santos contract			
	(basis Rio No. 7)				(basis Santos No. 4)			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
19 Juni	\$ 5.63	5.58	5.48	5.46	7.86	7.78	7.64	7.58
12 Juni	„ 5.66	5.58	5.51	5.48	7.98	7.80	7.70	7.62
6 Juni	„ 5.55	5.39	5.34	5.31	7.86	7.67	7.55	7.50
29 Mei	„ 5.58	5.47	5.41	5.41	7.88	7.70	7.61	7.57

Rotterdam, 20 Juni 1933.